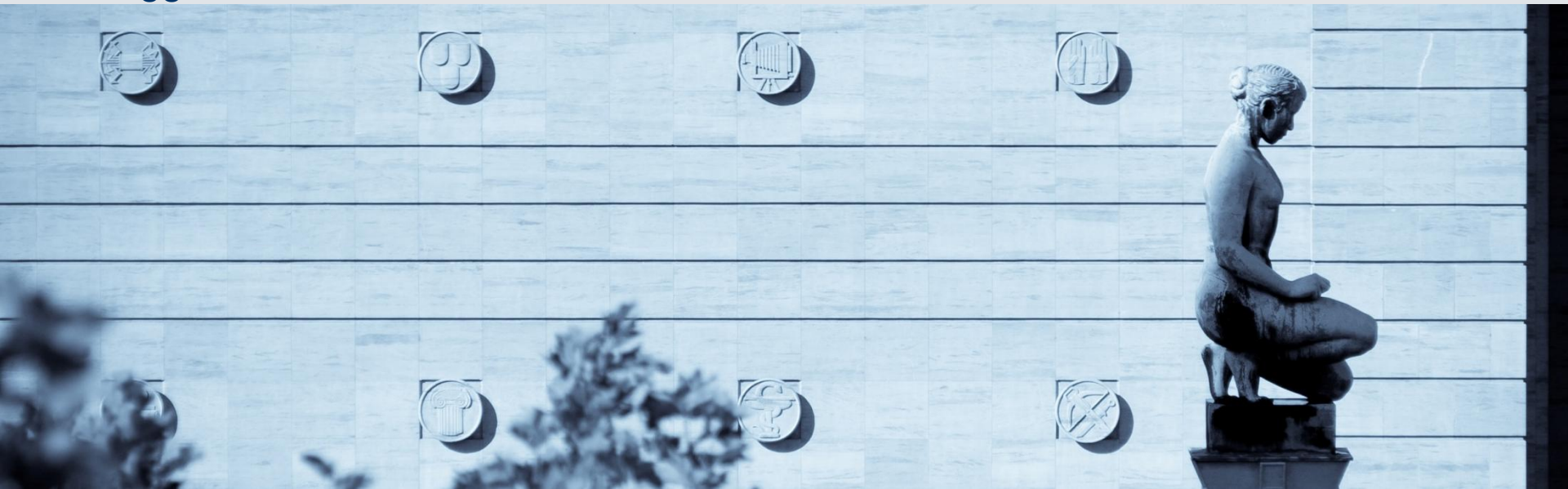

Jaarverslag 2017

Directeur Tom Dechaene
Brugge, 1 maart 2018

1. Wereldeconomie en eurogebied

In 2017 versnelde de economische groei bijna overal

(veranderingspercentages naar volume t.o.v. het voorgaande jaar, tenzij anders vermeld)

	2015	2016	2017
Verenigde Staten	2,9	1,5	2,3
China	6,9	6,7	6,8
Japan	1,1	0,9	1,8
Verenigd Koninkrijk	2,3	1,9	1,5
Eurogebied	2,1	1,8	2,2
Wereld	3,4	3,2	3,7
<i>p.m. Wereldhandel¹</i>	2,8	2,5	4,7

Bronnen: EC, IMF.

¹ Gemiddelde van de in- en uitvoer van goederen en diensten.

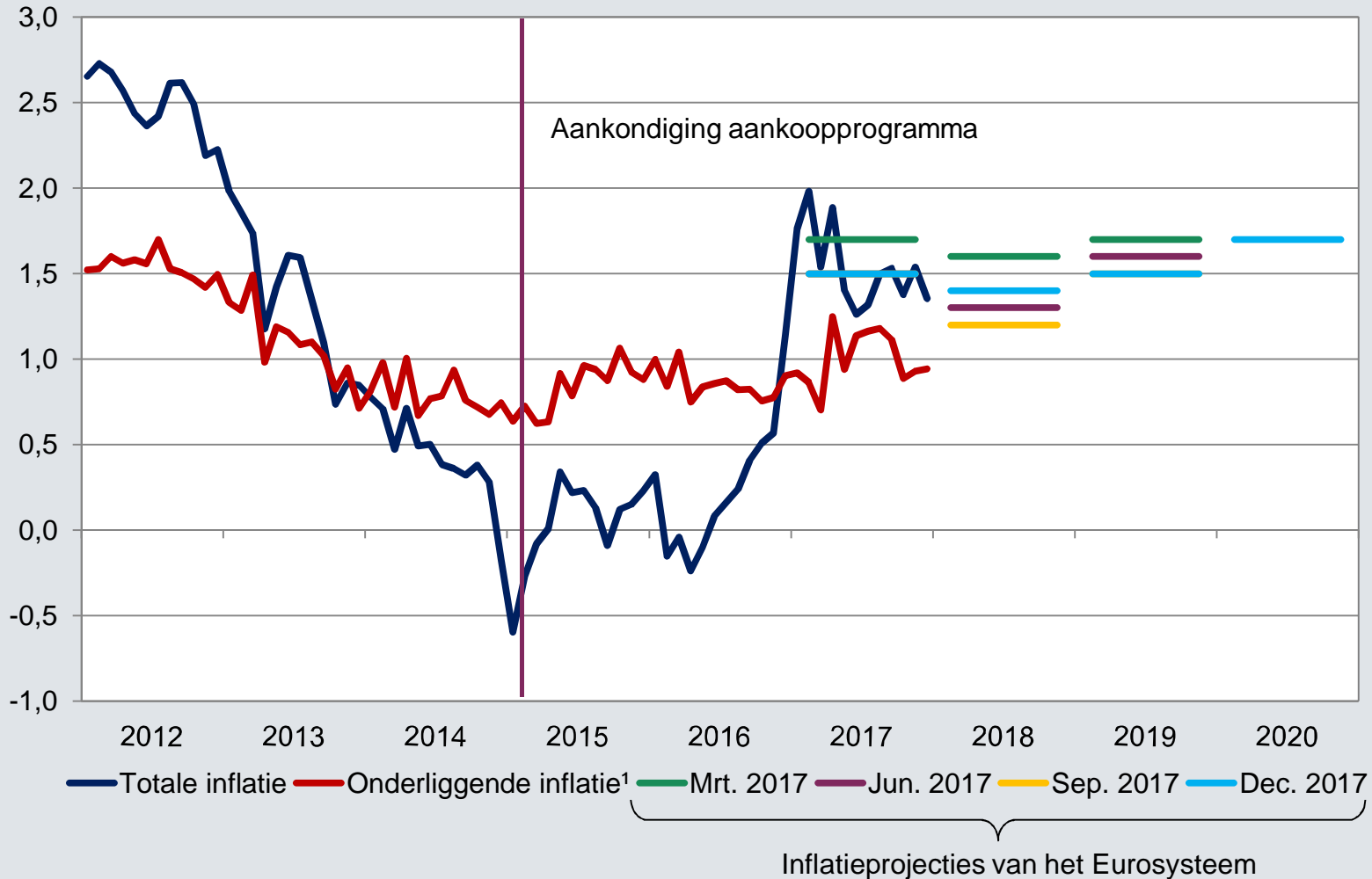

Ondanks het economische herstel bleef de inflatie in de eurozone onder de doelstelling ...

Inflatierealizaties en –vooruitzichten

(HICP, in %)

Bron: ECB.

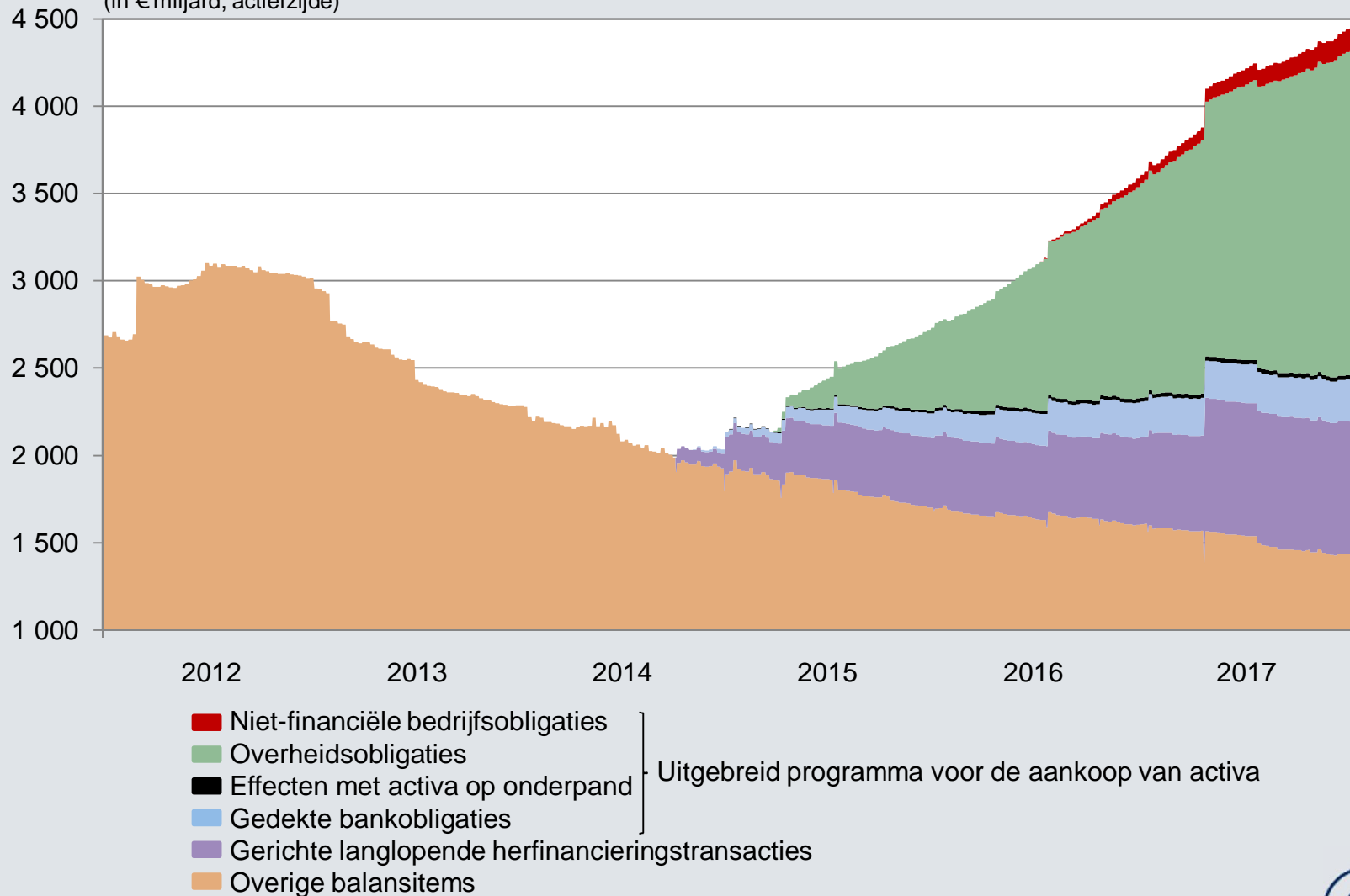
¹ Totale inflatie ongerekend energie en levensmiddelen.

Het monetaire beleid bleef daarom ondersteunend

Geconsolideerde balans van het Eurosysteem

(in € miljard, actiefzijde)

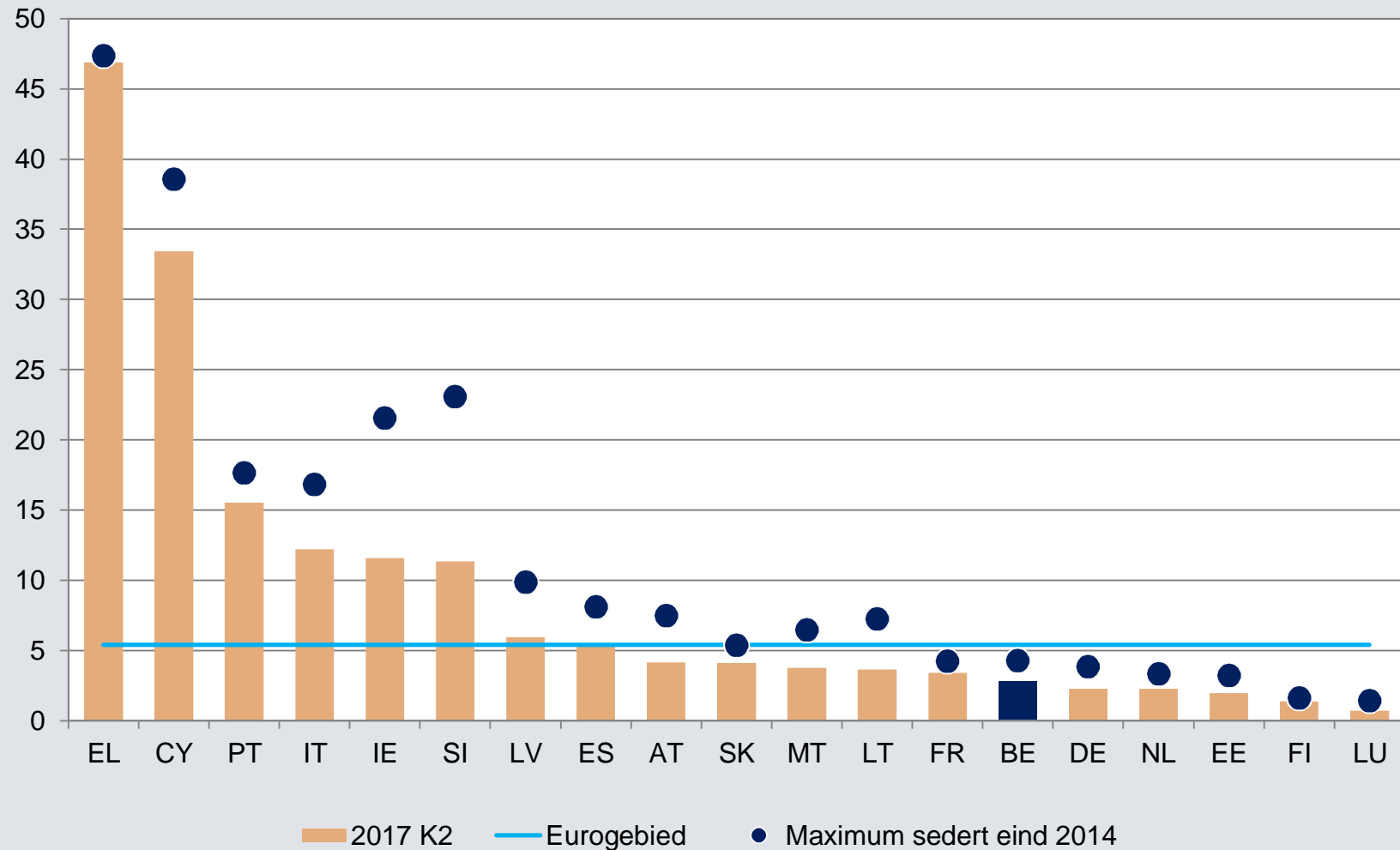

Bron: ECB.

De uitstaande problemleningen¹ blijven in sommige landen zeer omvangrijk

(in % van de totale leningen en voorschotten)

Bron: ECB.

¹ De ratio's van de problemleningen variëren naargelang van de in aanmerking genomen bronnen, als gevolg van verschillen in de definitie van problemleningen en in de afbakening van de banksectoren.

Voltooiing van de Europese Monetaire Unie

Risico's verminderen en delen:

- ▶ Bankenunie
  1. Gemeenschappelijk toezicht
  2. Gemeenschappelijke afwikkeling
  3. Europese depositogarantie
- ▶ Kapitaalmarktenunie
- ▶ Stabiliteits- en groeipact
- ▶ Economische Unie

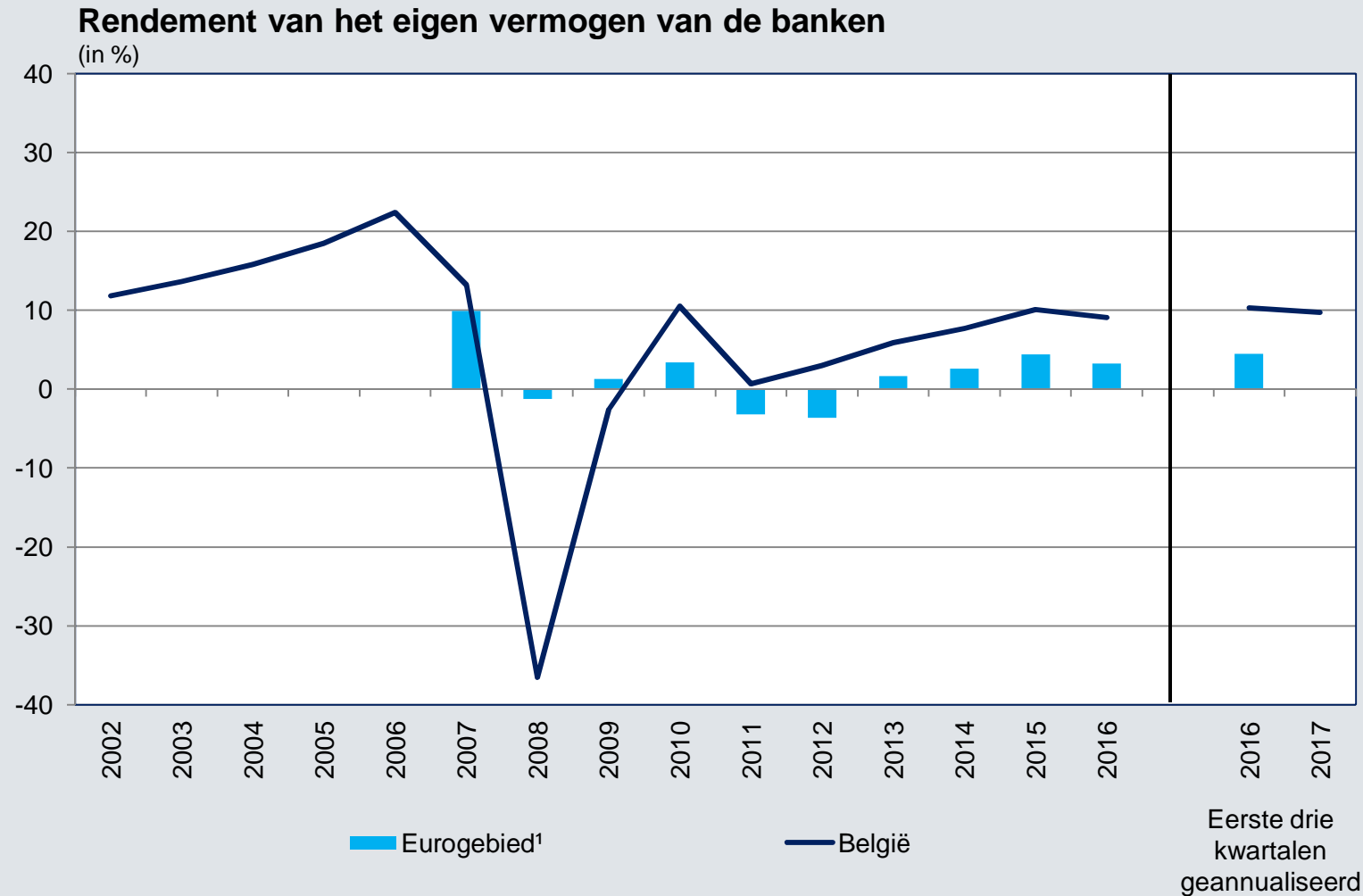

2. Economische ontwikkelingen in België

Het financieel systeem is stabiel geworden

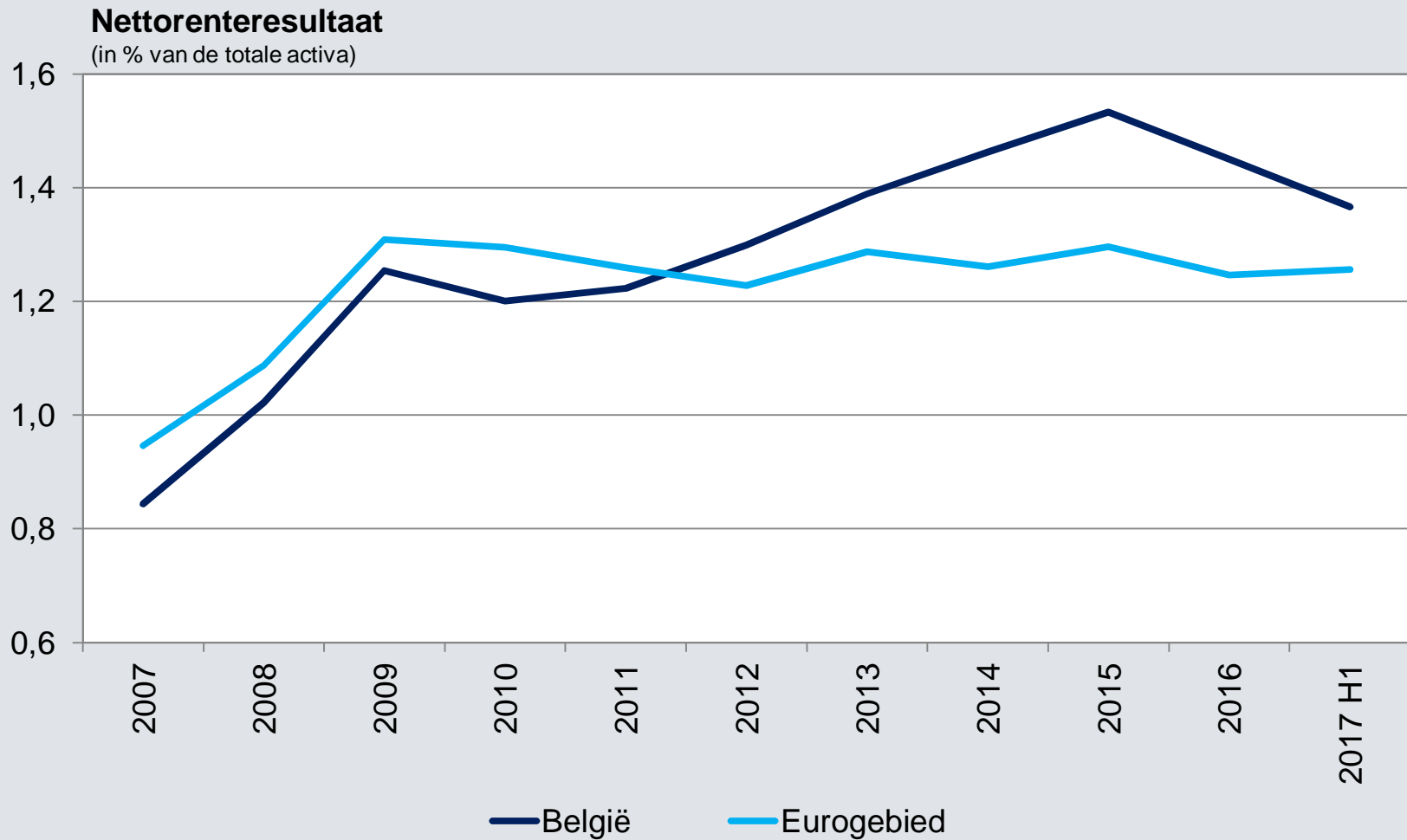

Bronnen : ECB, NBB.

¹ Gegevens beschikbaar vanaf 2007.

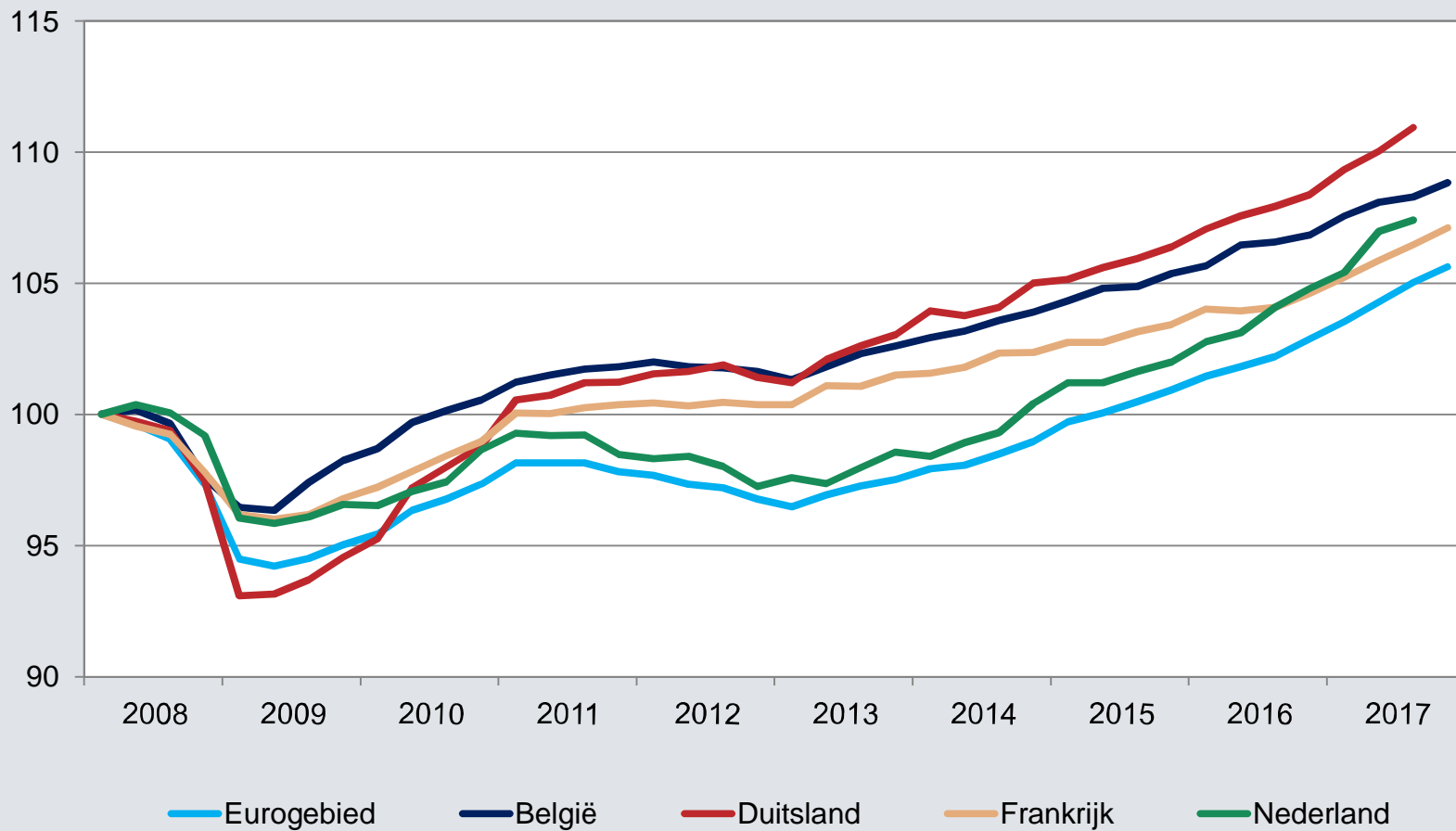

Maar de lage renteomgeving en de digitalisering blijven belangrijke uitdagingen voor de banken

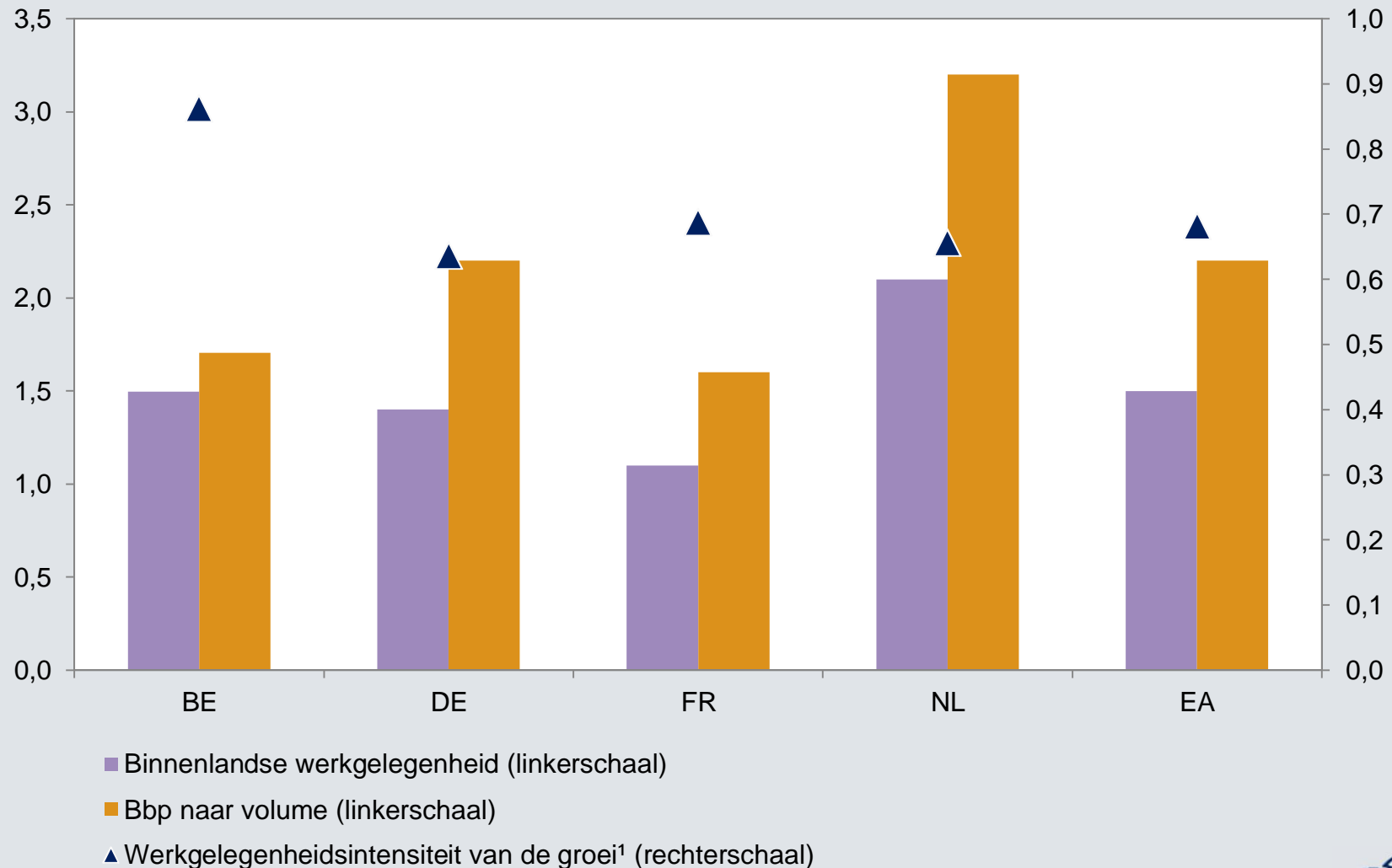
Profiel van het BBP sinds 2008

(indexcijfers 2008 k1 = 100 , voor seizoen- en kalenderinvloeden gezuiverde volumegegevens)

De groei is in 2017 werkgelegenheidsintensiever dan in de buurlanden

(veranderingspercentages op jaarbasis, tenzij anders vermeld)

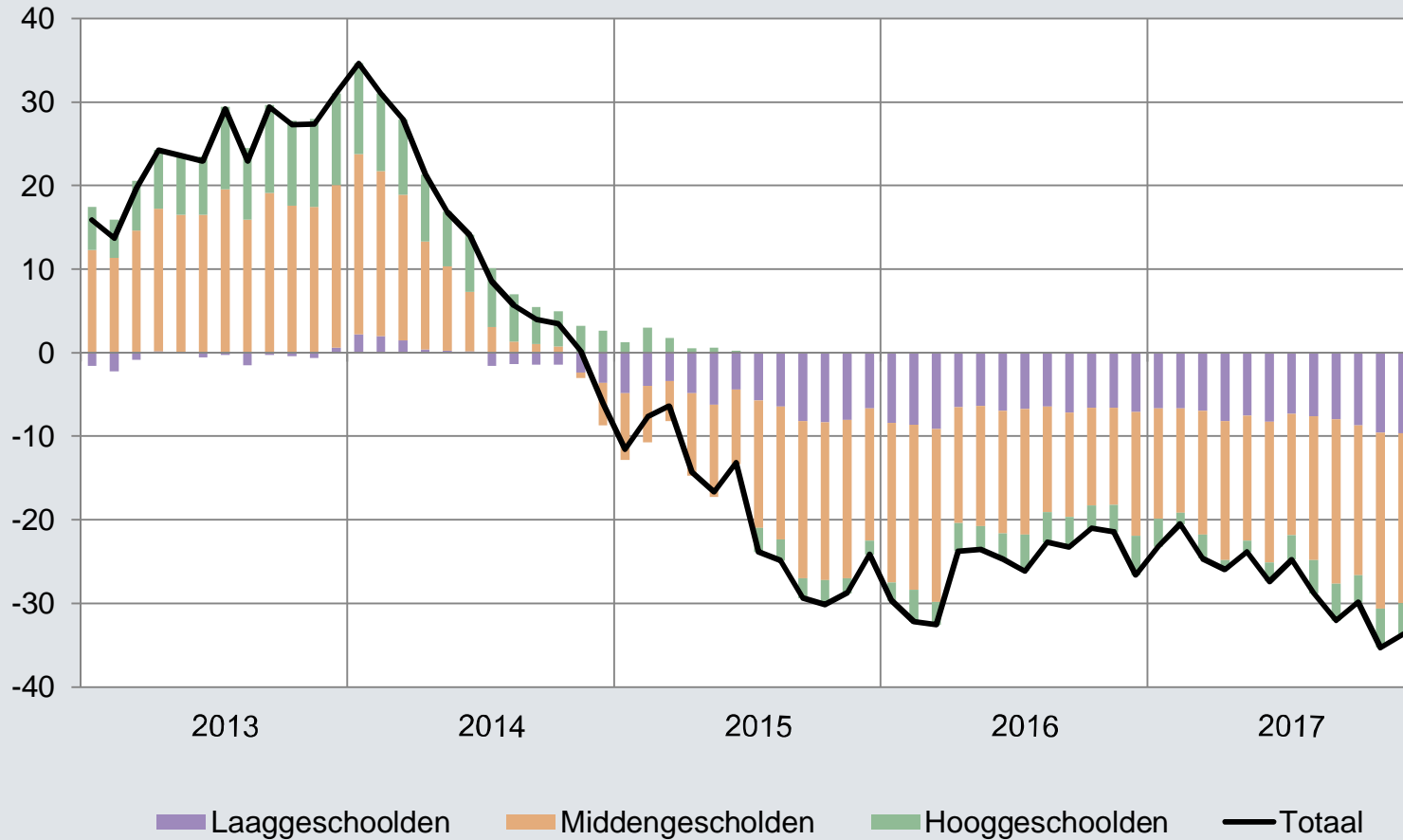
Bronnen: EC, NBB.

¹ Verhouding tussen de groei van de werkgelegenheid en die van het bbp.

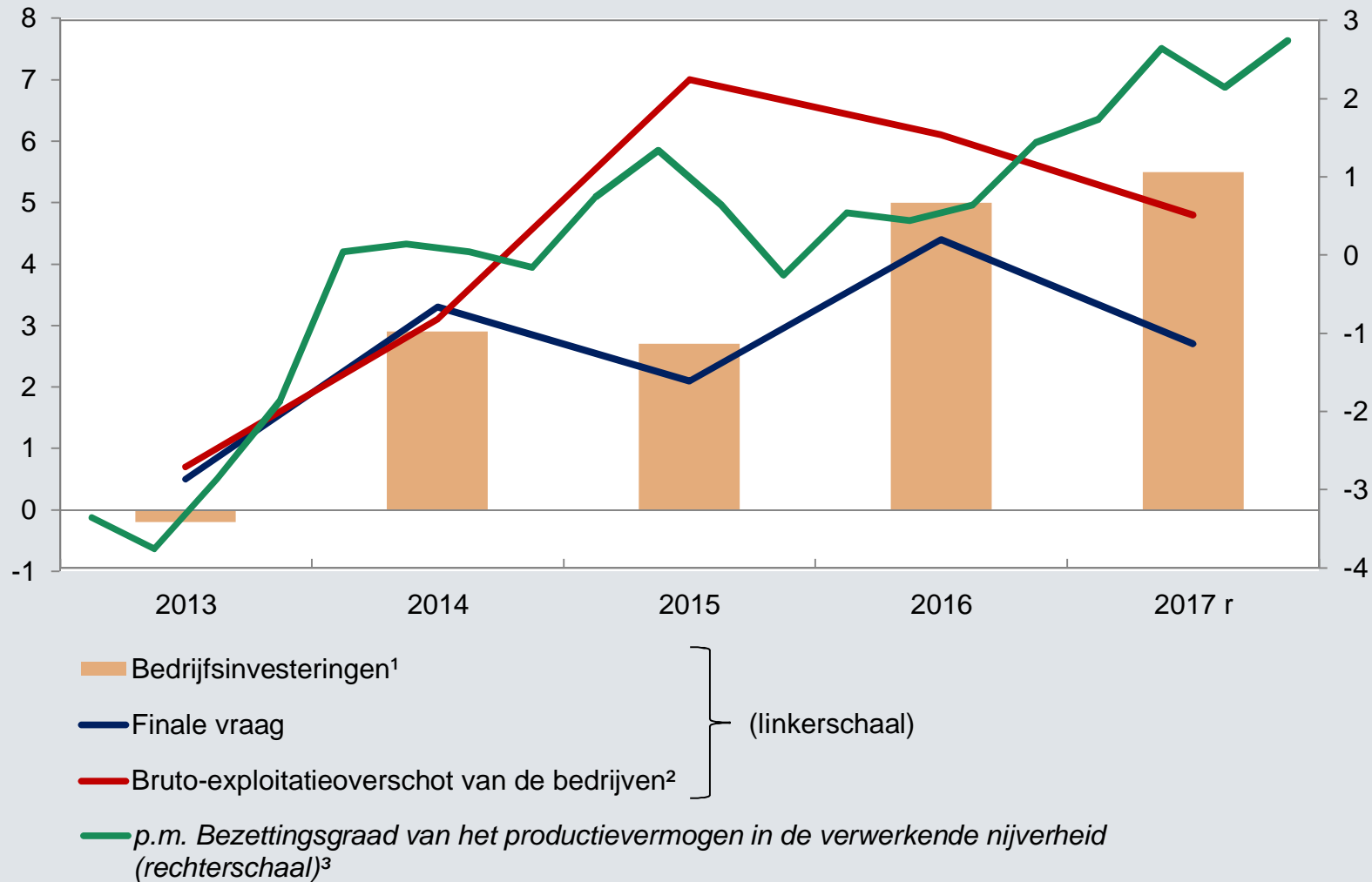
Daling van het aantal niet-werkende werkzoekenden, voor alle scholingsniveaus

(veranderingen in duizenden personen t.o.v. de overeenstemmende maand van het voorgaande jaar)

De bedrijfsinvesteringen zijn stevig gefundeerd

(veranderingspercentages t.o.v. het voorgaande jaar; volumegegevens, tenzij anders vermeld)

Bronnen: INR, NBB.

¹ Voor grote specifieke transacties gecorrigeerde gegevens.

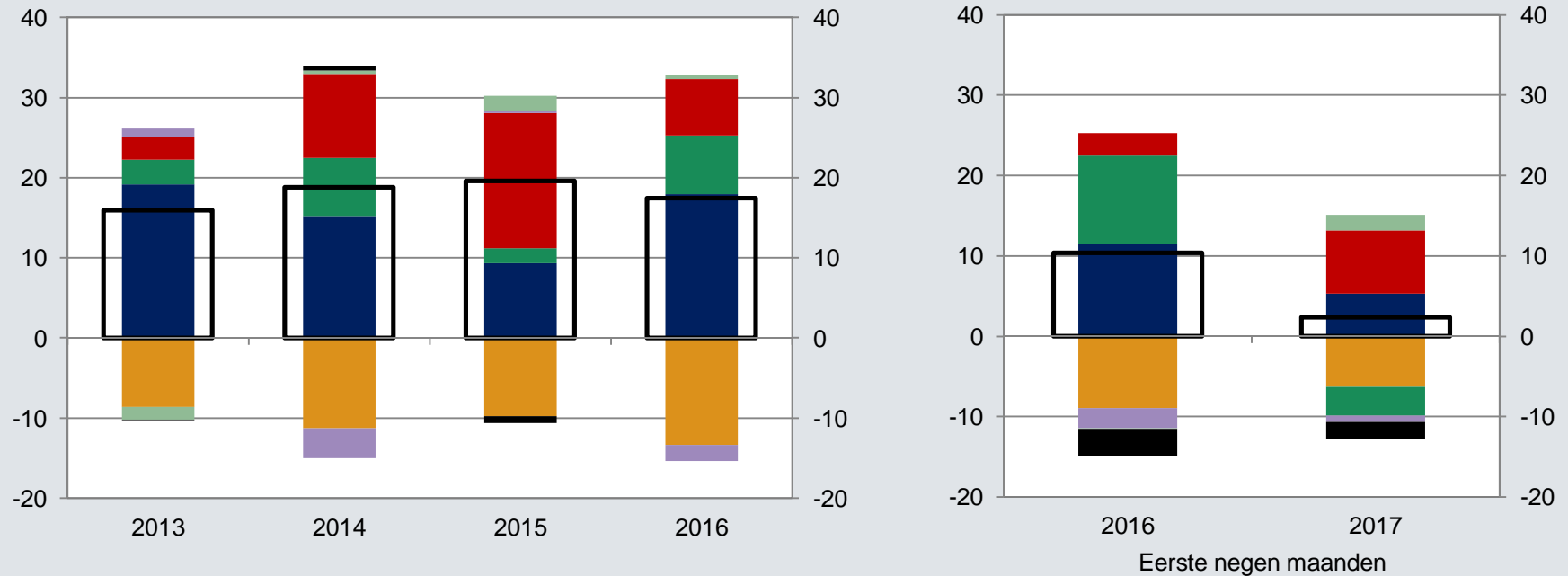
² Gegevens in nominale waarde.

³ Afwijking, in procentpunt, ten opzichte van het historisch gemiddelde.

Minder, maar risicovollere financiële beleggingen

(in € miljard)

■ Overige²

■ Verzekeringsproducten van tak 23¹

■ Aandelen

■ Deelbewijzen en beleggingsfondsen

■ Verzekeringsproducten met uitzondering van tak 23¹

■ Schuldbewijzen

■ Biljetten, munten en deposito's

■ Totaal

Meer risicovolle instrumenten

Minder risicovolle instrumenten

Bron: NBB.

¹ Deze rubriek omvat de nettorechten van de huishoudens op de verzekeringstechnische voorzieningen, op de pensioenfondsen en op de standaardgarantieleningen.

² Deze rubriek omvat, voor zover ze zijn opgetekend, de handelskredieten en diverse activa op de overheid en op de financiële instellingen.

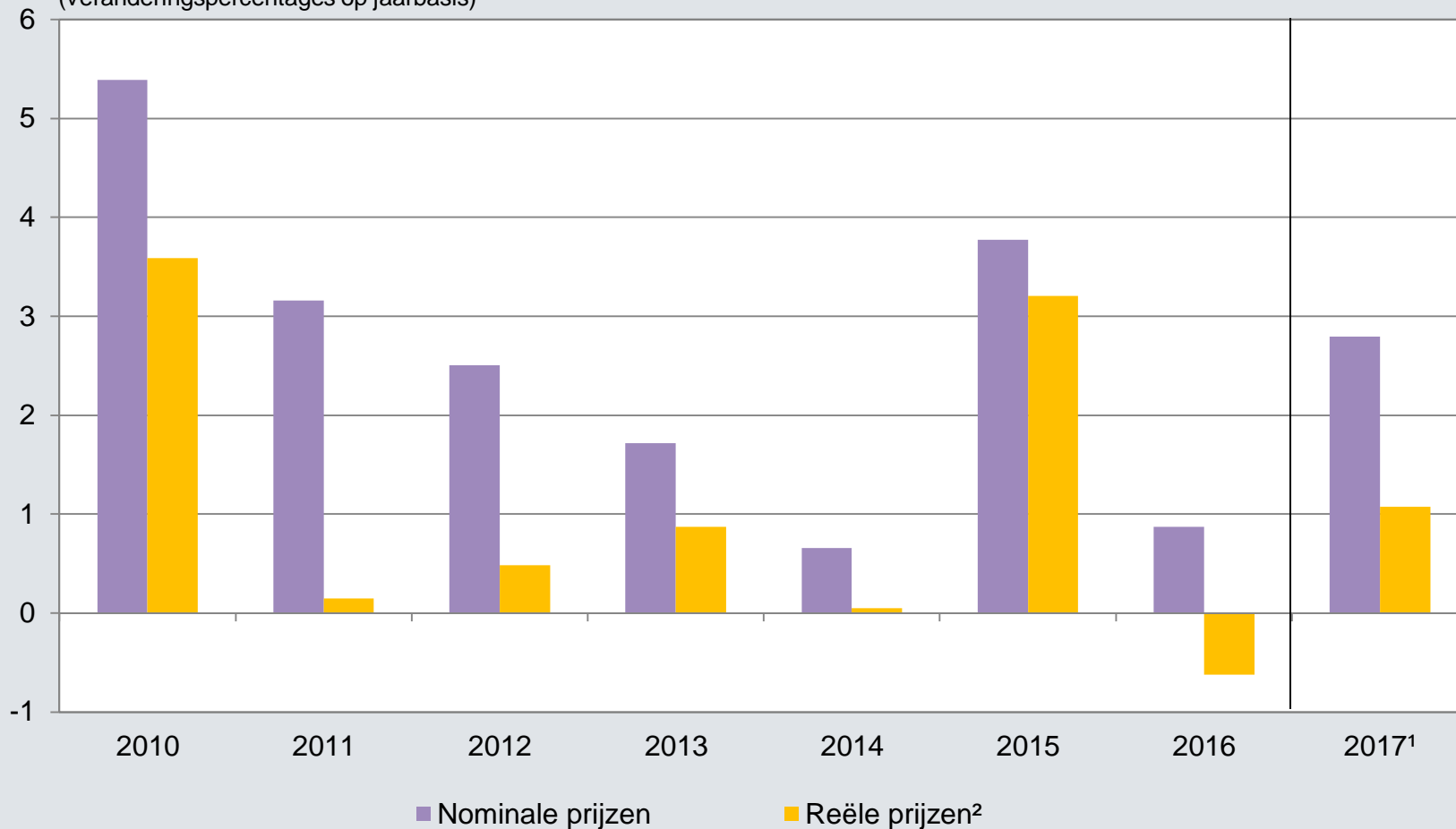

De woningmarkt in België

Woningprijzen

(veranderingspercentages op jaarbasis)

Bron : ADS.

¹ Eerste drie kwartalen van 2017 ten opzichte van de overeenstemmende periode van het voorgaande jaar.

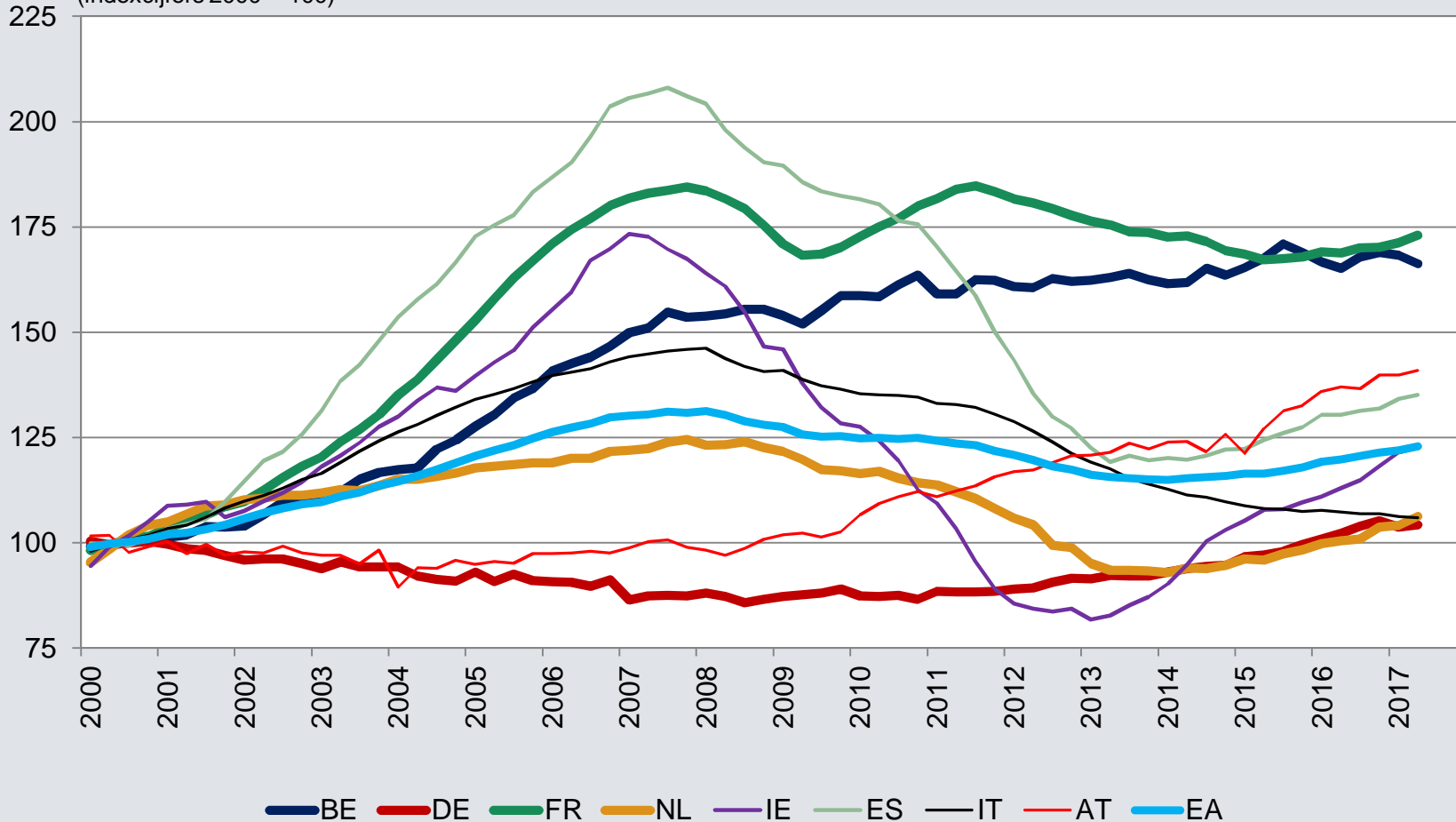
² Gedefleerd aan de hand van de deflator van de particuliere consumptie van de nationale rekeningen.

De woningmarkt in België en in een aantal Europese landen

Reële woningprijzen² in een aantal Europese landen

(indexcijfers 2000 = 100)

Bronnen: ADS, OESO, NBB.

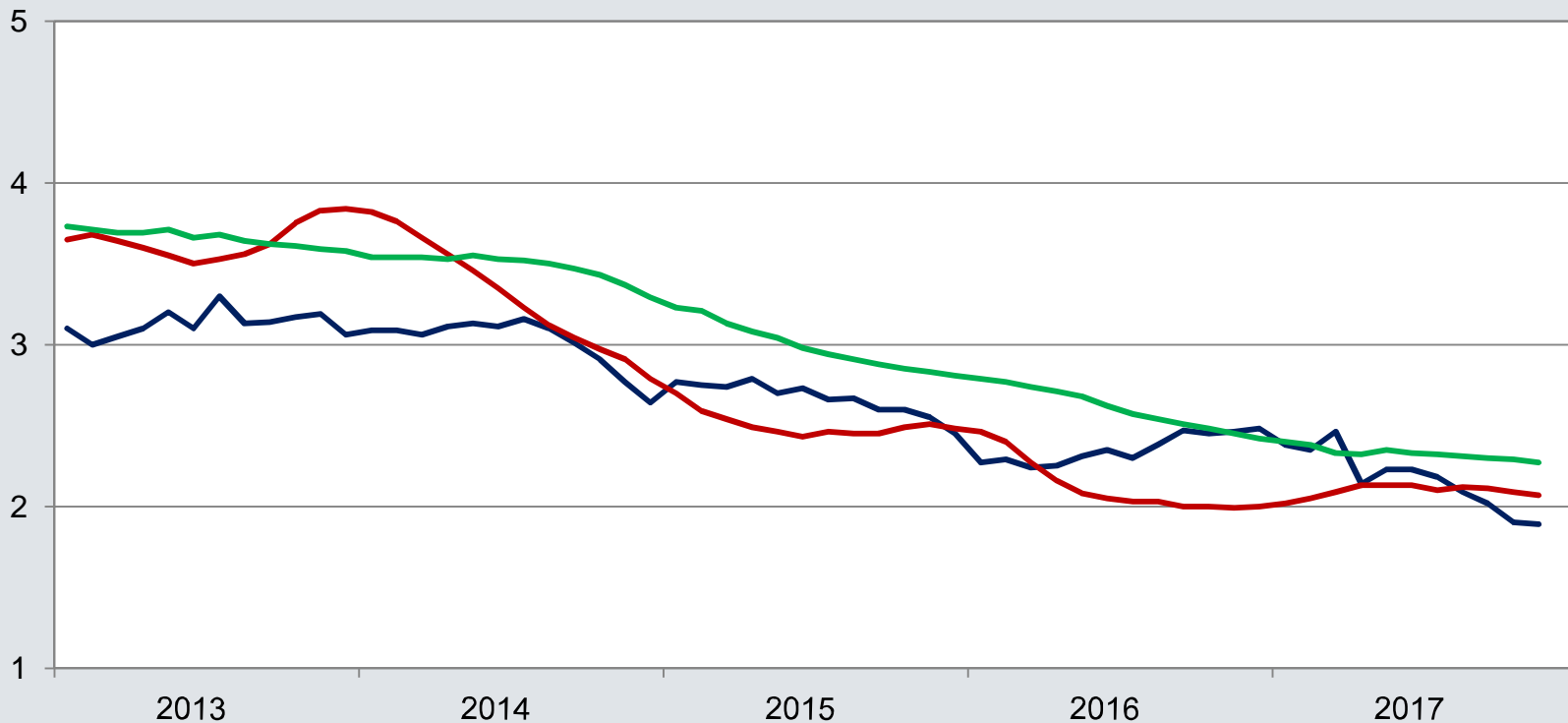
¹ Eerste drie kwartalen van 2017 ten opzichte van de overeenstemmende periode van het voorgaande jaar.

² Gedefleerd aan de hand van de deflator van de particuliere consumptie van de nationale rekeningen.

De rentetarieven op nieuwe vastgoedkredieten zijn zeer laag gebleven

(in %, maandgegevens)

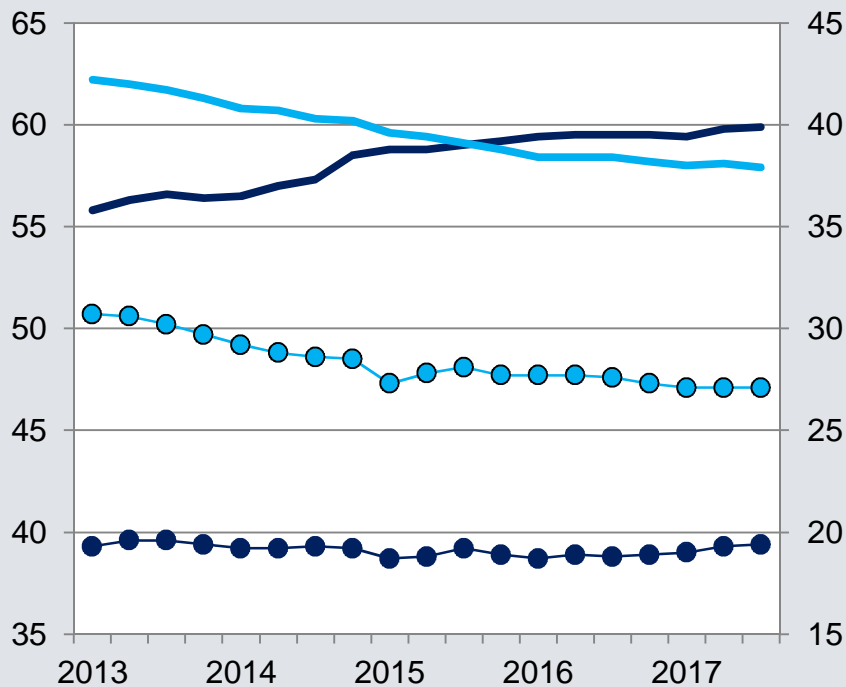
- Rente op nieuwe kredieten (variabel met een initiële rentevaste periode van ten hoogste één jaar)
- Rente op nieuwe kredieten (initiële rentevaste periode van meer dan tien jaar)
- Gemiddelde rente op uitstaande kredieten met een resterende looptijd van meer dan vijf jaar

De schuldgraad blijft stijgen

Schuldratio's

(in %)

- België Schuld/bbp (linkerschaal)
- Eurogebied Schuld/bbp (linkerschaal)
- België Schuld/financiële activa (rechtterschaal)
- Eurogebied Schuld/financiële activa (rechtterschaal)

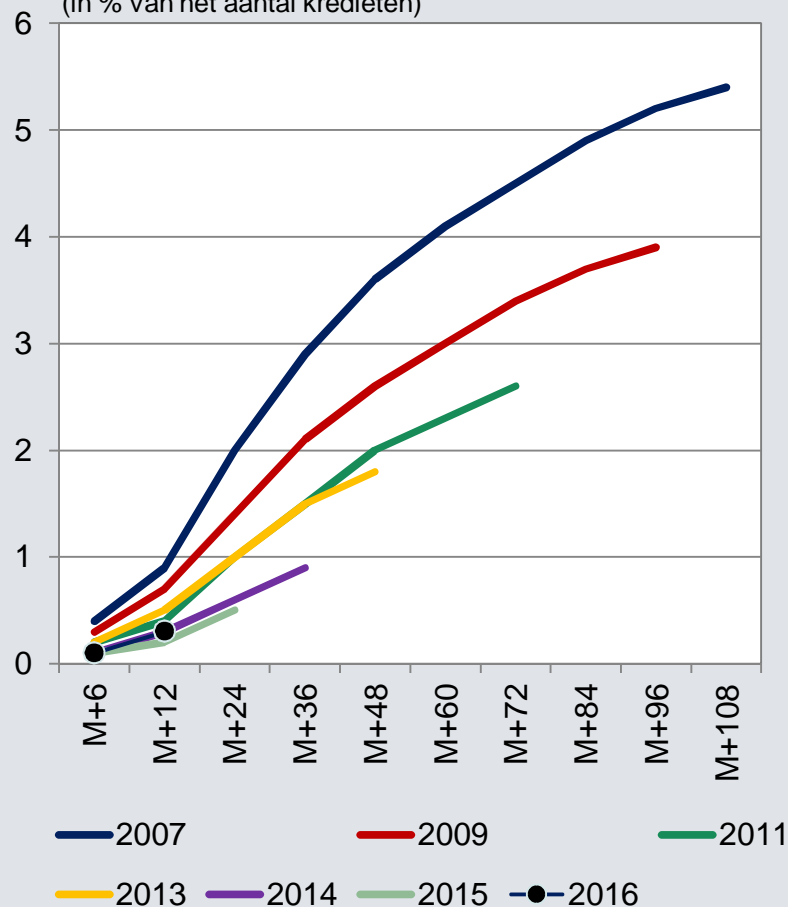
Bronnen : ECB, NBB.

¹ Er is sprake van wanbetaling wanneer een verschuldigd bedrag niet of onvolledig betaald is in de drie maanden volgend op zijn eindvervaldatum, of wanneer een verschuldigd bedrag niet of onvolledig betaald is in de maand volgend op een aangetekende ingebrekestelling.

² De kredieten zijn ingedeeld volgens het jaar van toekenning. De curven tonen, voor ieder jaar, het aantal kredieten met een betalingsachterstand in procenten van het oorspronkelijke totale aantal kredieten, na een zeker aantal maanden volgend op hun toekenning. Eventuele regularisaties van kredietcontracten worden niet in aanmerking genomen.

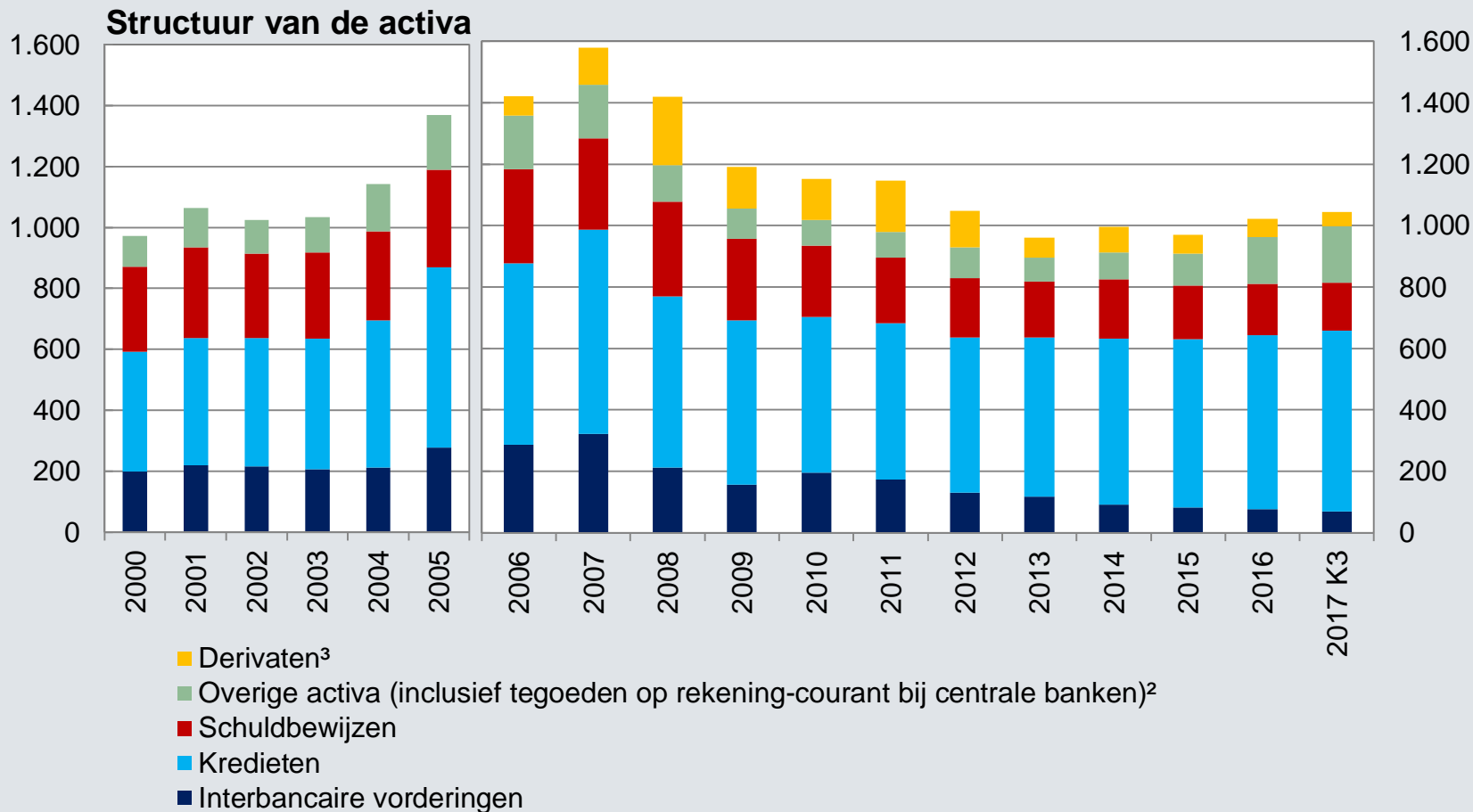
Wanbetalingen op hypothecaire kredieten¹ per jaar van toekenning²

(in % van het aantal kredieten)

Balansstructuur van de Belgische kredietinstellingen (1)

(eindeperiodegegevens, op geconsolideerde basis¹; in € miljard)

Bron: NBB.

¹ Gegevens opgesteld volgens de Belgische boekhoudnormen tot 2005 (Belgian GAAP) en volgens de IAS/IFRS-normen vanaf 2006.

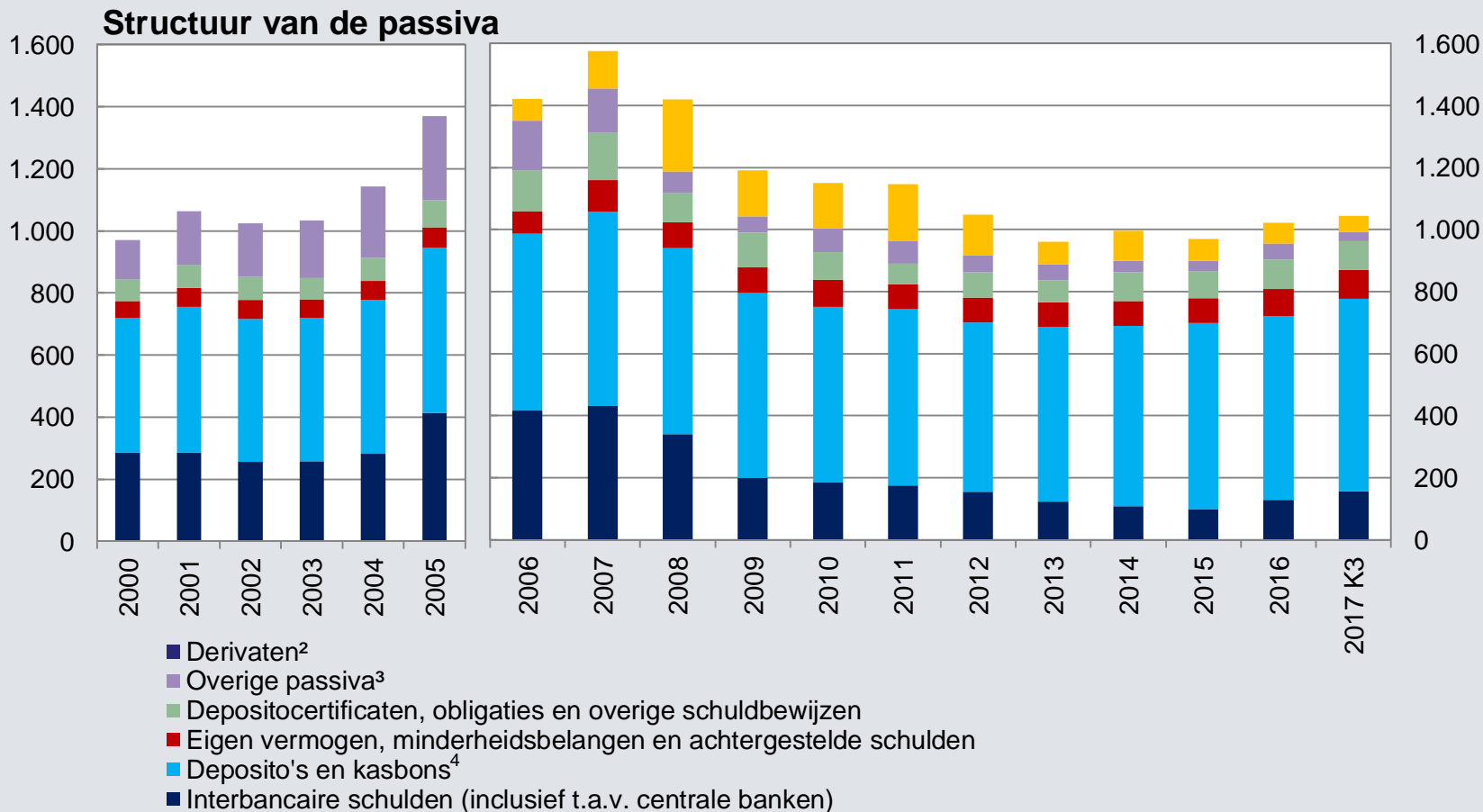
² De 'overige activa' omvatten hoofdzakelijk tegoeden bij de centrale banken, aandelen, materiële en immateriële activa en uitgestelde belastingvorderingen.

³ De derivaten worden gewaardeerd tegen hun marktwaarde en omvatten, sinds 2007, ook de te ontvangen opbrengsten en de te betalen onkosten (die niet zijn opgenomen in de gegevens met betrekking tot 2006).

Balansstructuur van de Belgische kredietinstellingen (2)

(eindeperiodegegevens, op geconsolideerde basis¹; in € miljard)

Bron: NBB.

¹ Gegevens opgesteld volgens de Belgische boekhoudnormen tot 2005 (Belgian GAAP) en volgens de IAS/IFRS-normen vanaf 2006.

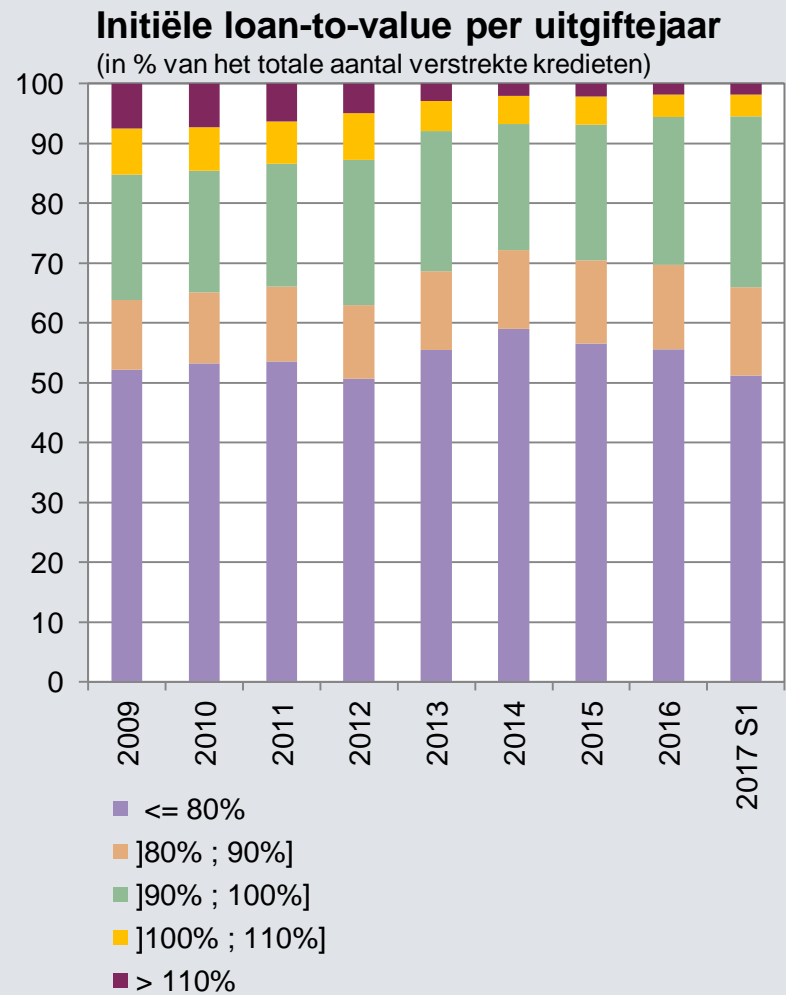
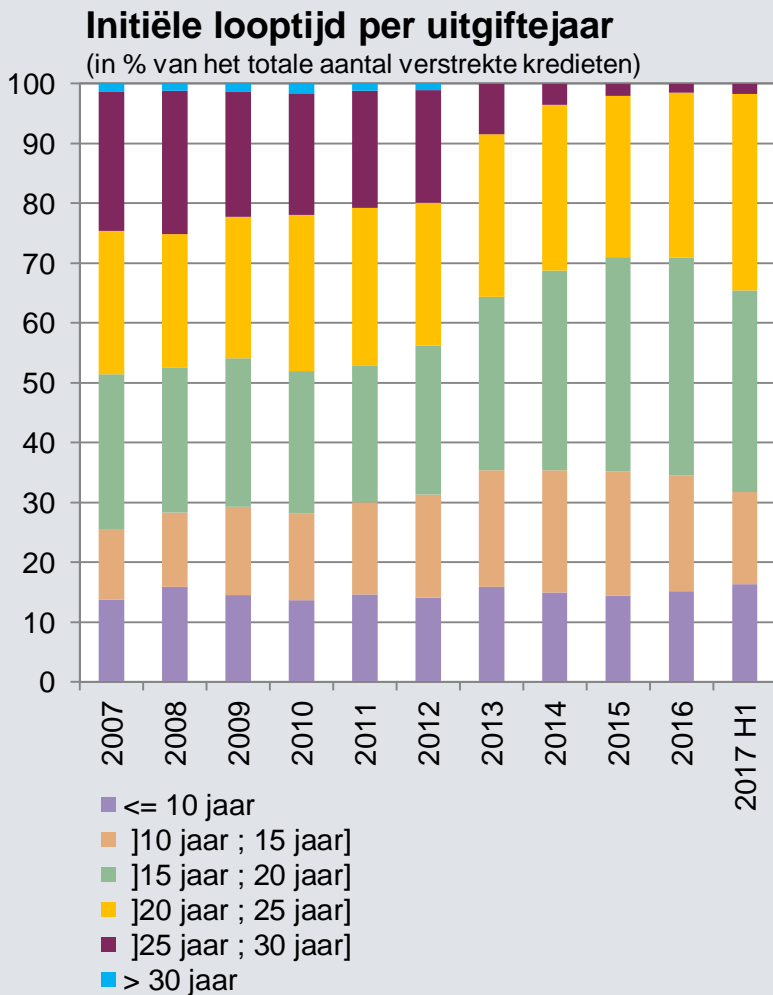
² De derivaten worden gewaardeerd tegen hun marktwaarde en omvatten, sinds 2007, ook de te ontvangen opbrengsten en de te betalen onkosten (die niet zijn opgenomen in de gegevens met betrekking tot 2006).

³ De 'overige passiva' bestaan voornamelijk uit korte posities, passiva ongerekend deposito's en schuldbewijzen, en voorzieningen en verplichtingen uit hoofde van toegezegde pensioenrechten.

⁴ Vanaf het derde kwartaal van 2014 zijn de kasbons niet meer opgenomen in de 'deposito's en kasbons', maar in de 'depositocertificaten, obligaties en overige schuldbewijzen'. De aan overgedragen activa verbonden verplichtingen maken geen deel meer uit van de 'overige passiva', maar worden verdeeld over verschillende posten op de passiefzijde.

Sterkere tekenen van kwetsbaarheid in de portefeuille hypothecaire leningen van de banken

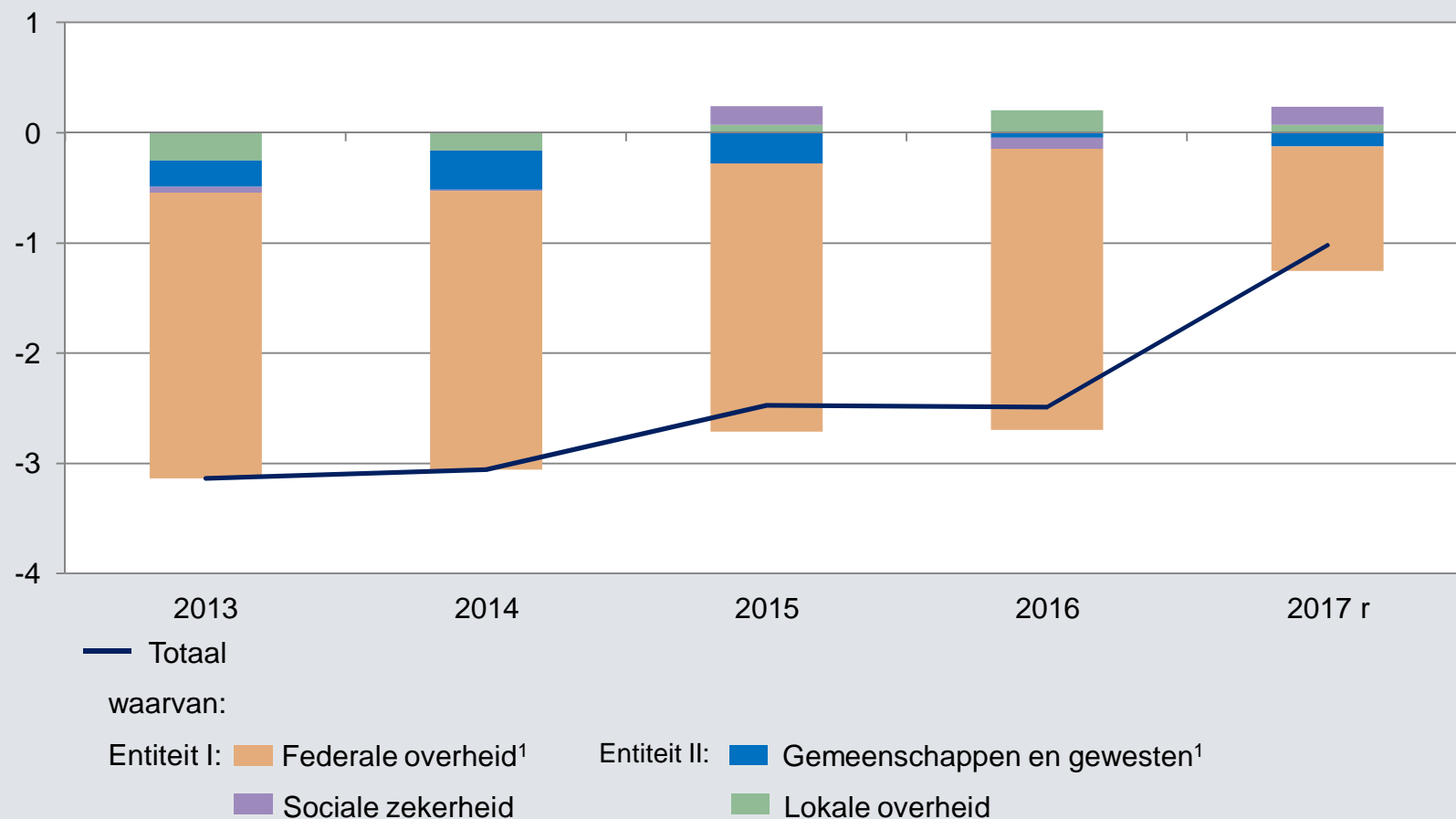
3. Overheidsfinanciën

De federale overheid laat nog een tekort optekenen, terwijl de andere deelsectoren van de gezamenlijke overheid vrijwel in evenwicht zijn

(financieringsaldi, in % bbp)

Bronnen: INR, NBB.

¹ Deze cijfers omvatten, vanaf 2015, de voorschotten op de gewestelijke opcentiemen op de personenbelasting, hoewel deze voorschotten volgens de methodologie van het ESR 2010 als louter financiële transacties worden beschouwd en de gewestelijke opcentiemen pas op het ogenblik van de inkohiering in rekening worden gebracht. De hier aangenomen benadering stemt overeen met die welke wordt gevolgd voor het formuleren van de begrotingsdoelstellingen in de aanbevelingen van de afdeling 'Financieringsbehoeften van de Overheid' van de Hoge Raad van Financiën of in de stabiliteitsprogramma's.

Het begrotingstekort daalde aanzienlijk

(in % bbp)

	2013	2014	2015	2016	2017 r
Begrotingssaldo					
Nominaal	-3,1	-3,1	-2,5	-2,5	-1,0
Structureel ¹	-3,0	-2,9	-2,2	-2,1	-1,2
Overheidsschuld	105,5	106,8	106,0	105,7	102,8

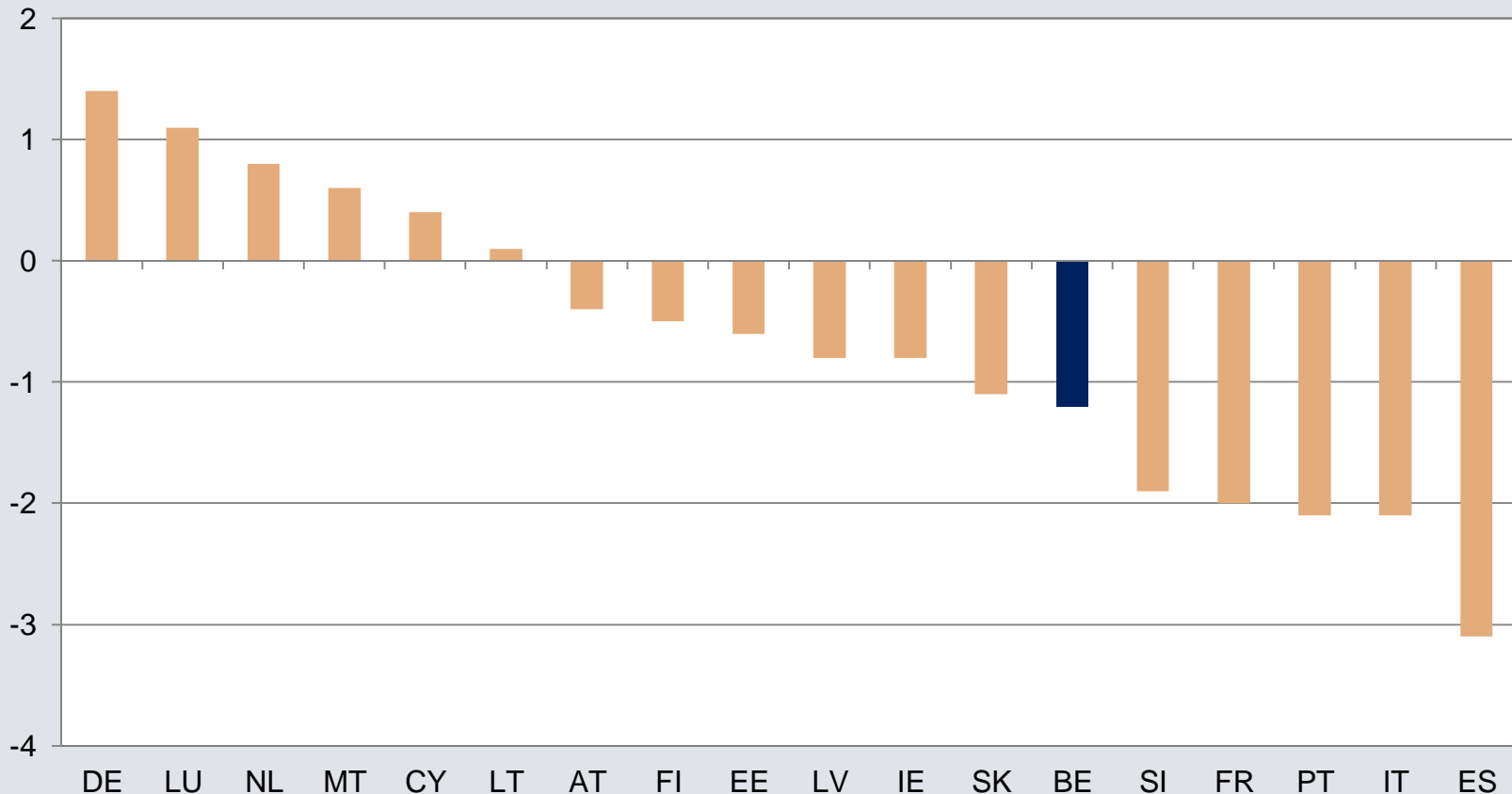
Bronnen: INR, NBB.

¹ Begrotingssaldo gezuiverd voor invloed van de conjunctuur en de niet-recurrente factoren. De cyclische component werd bepaald op basis van de methode en de cijfers van de EC.

België moet nog een consolidatie-inspanning leveren om zijn begrotingsdoelstelling op middellange termijn te bereiken¹

(verschil tussen het structureel financieringssaldo voor 2017 en de MTO, in procentpunt bbp)

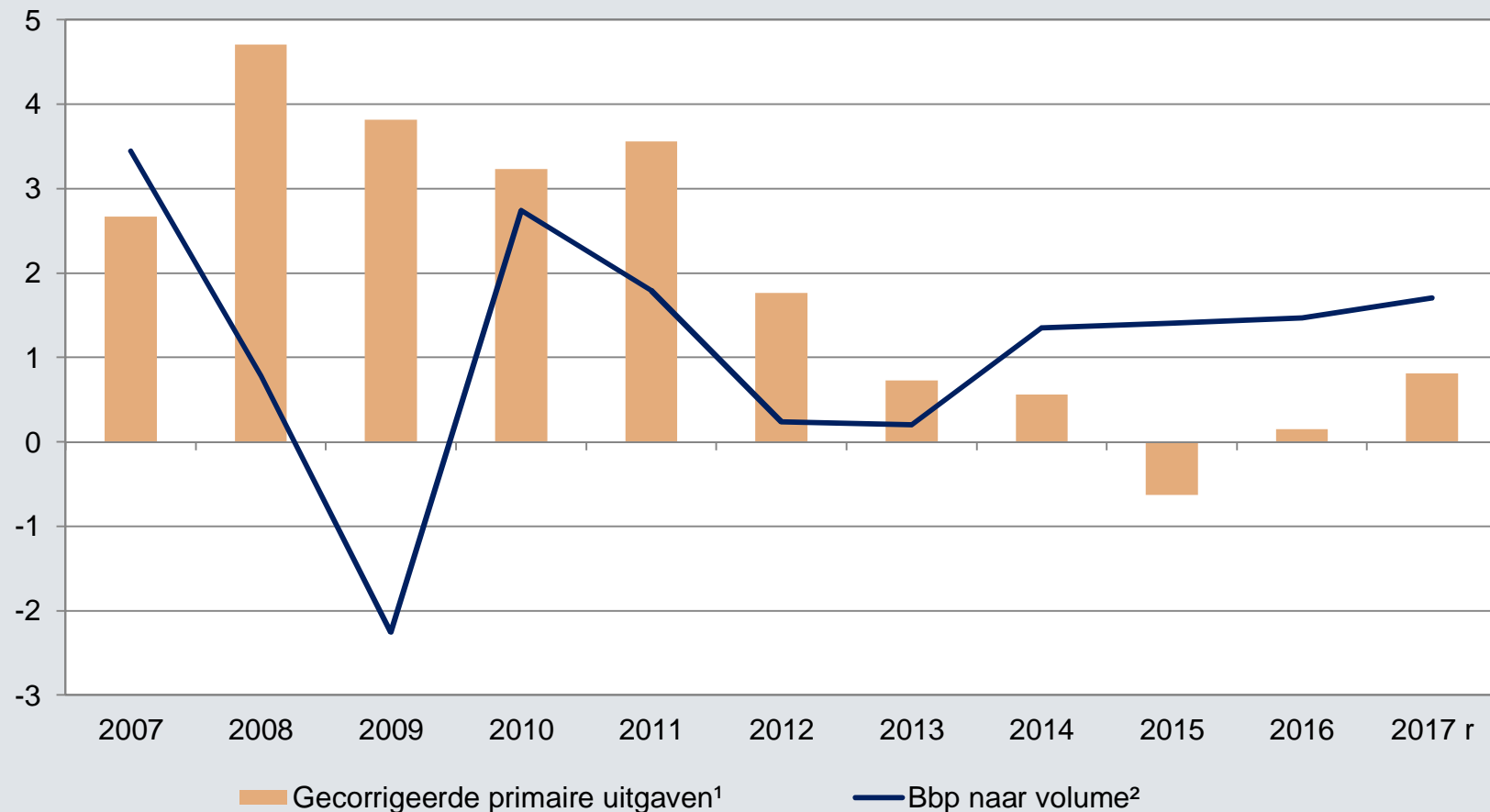
Bronnen: EC, NBB.

¹ De grafiek bevat gegevens voor de landen van het eurogebied exclusief Griekenland. Voor dit laatste land werd er nog geen nieuwe MTO bepaald aangezien het een aanpassingsprogramma opgelegd heeft gekregen.

Het stijgingstempo van de uitgaven blijft lager dan de economische groei

(veranderingspercentages t.o.v. het voorgaande jaar)

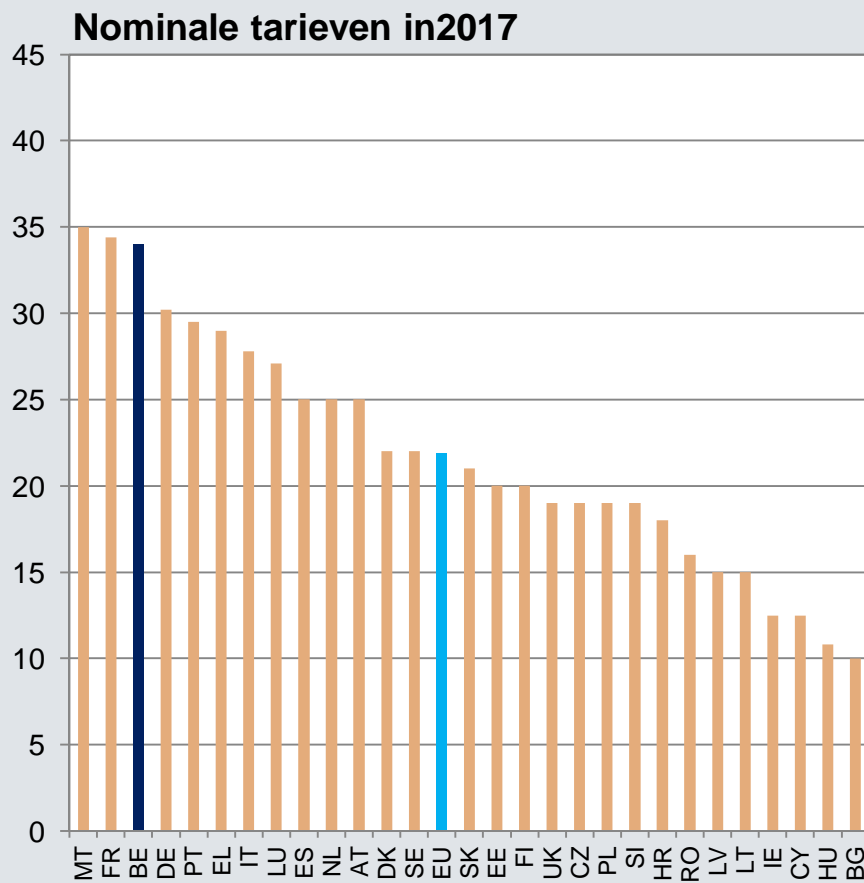
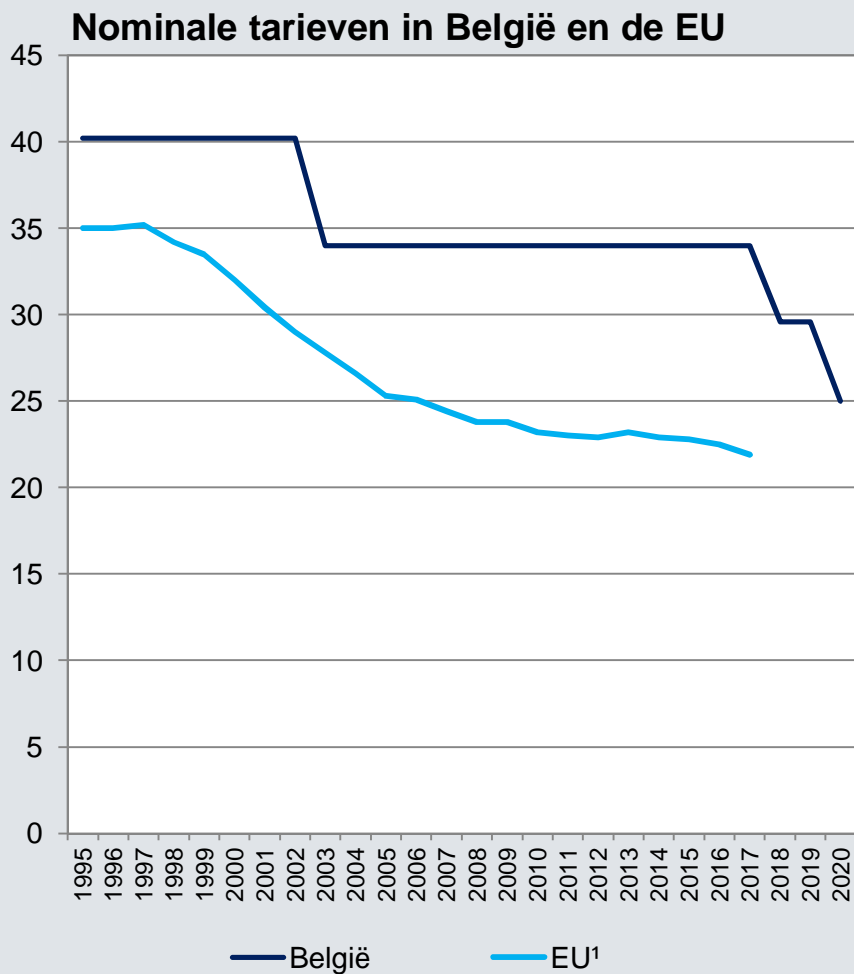
Bronnen : INR, NBB.

¹ Primaire uitgaven gedefleerd aan de hand van de bbp-deflator en gecorrigeerd voor de invloed van conjuncturele, niet-recurrente en budgettair neutrale factoren, alsook voor het indexerings-effect. Dit is het effect dat voortvloeit uit het verschil tussen, enerzijds, de effectieve indexering (of de theoretische indexering voor 2015 en 2016, als gevolg van de indexsprong) van de bezoldigingen van het overheidspersoneel en de sociale uitkeringen en, anderzijds, het verloop van de bbp-deflator.

² Voor kalenderinvloeden gezuiverde gegevens.

Nominale standaardtarieven van de vennootschapsbelasting (in %)

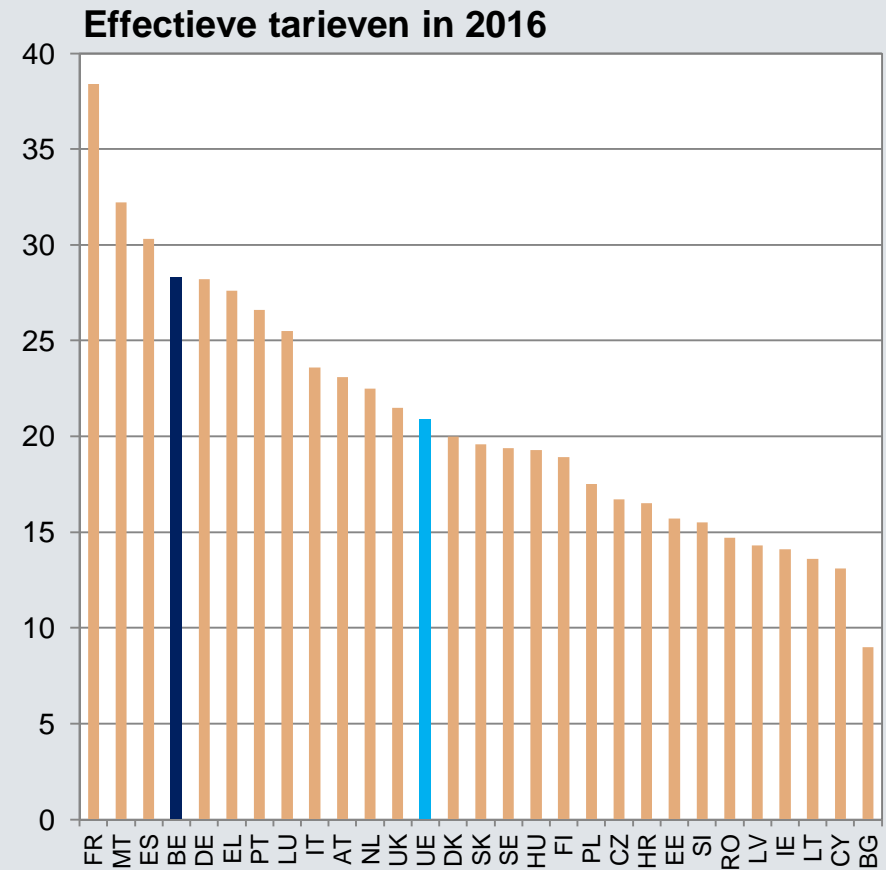
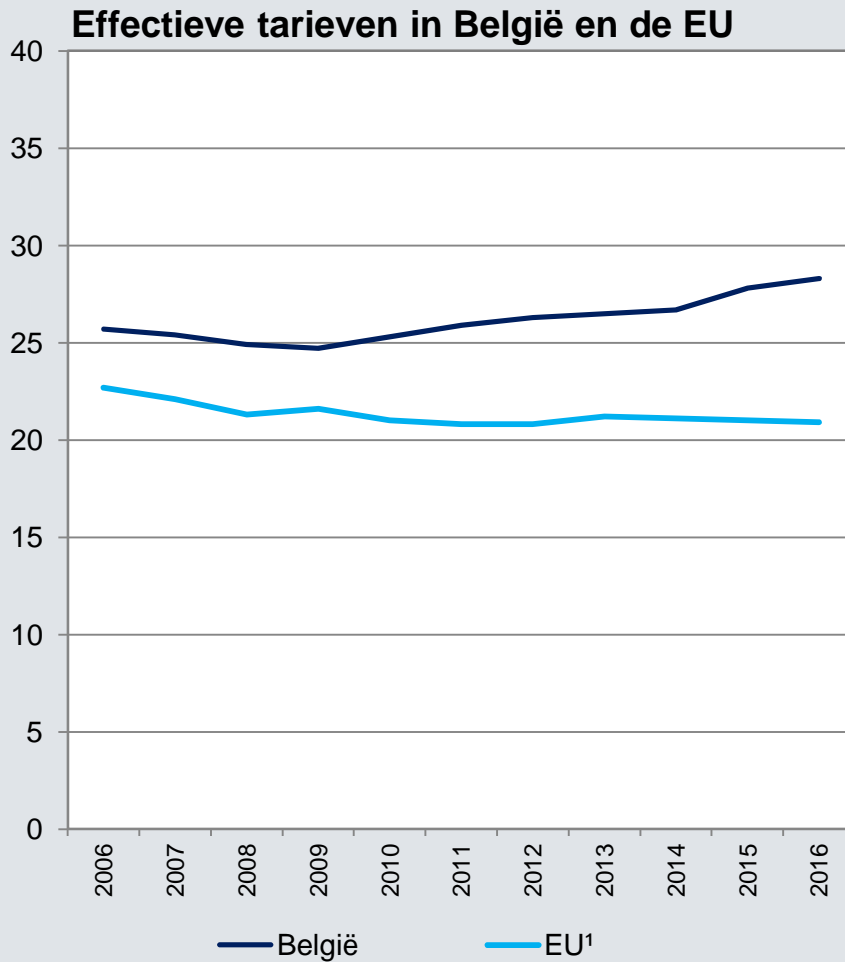

Bron : EC.
¹ Ongewogen gemiddelde.

Gemiddelde effectieve tarieven van de vennootschapsbelasting

(in % van de belastbare basis vóór belastingaftrekken)

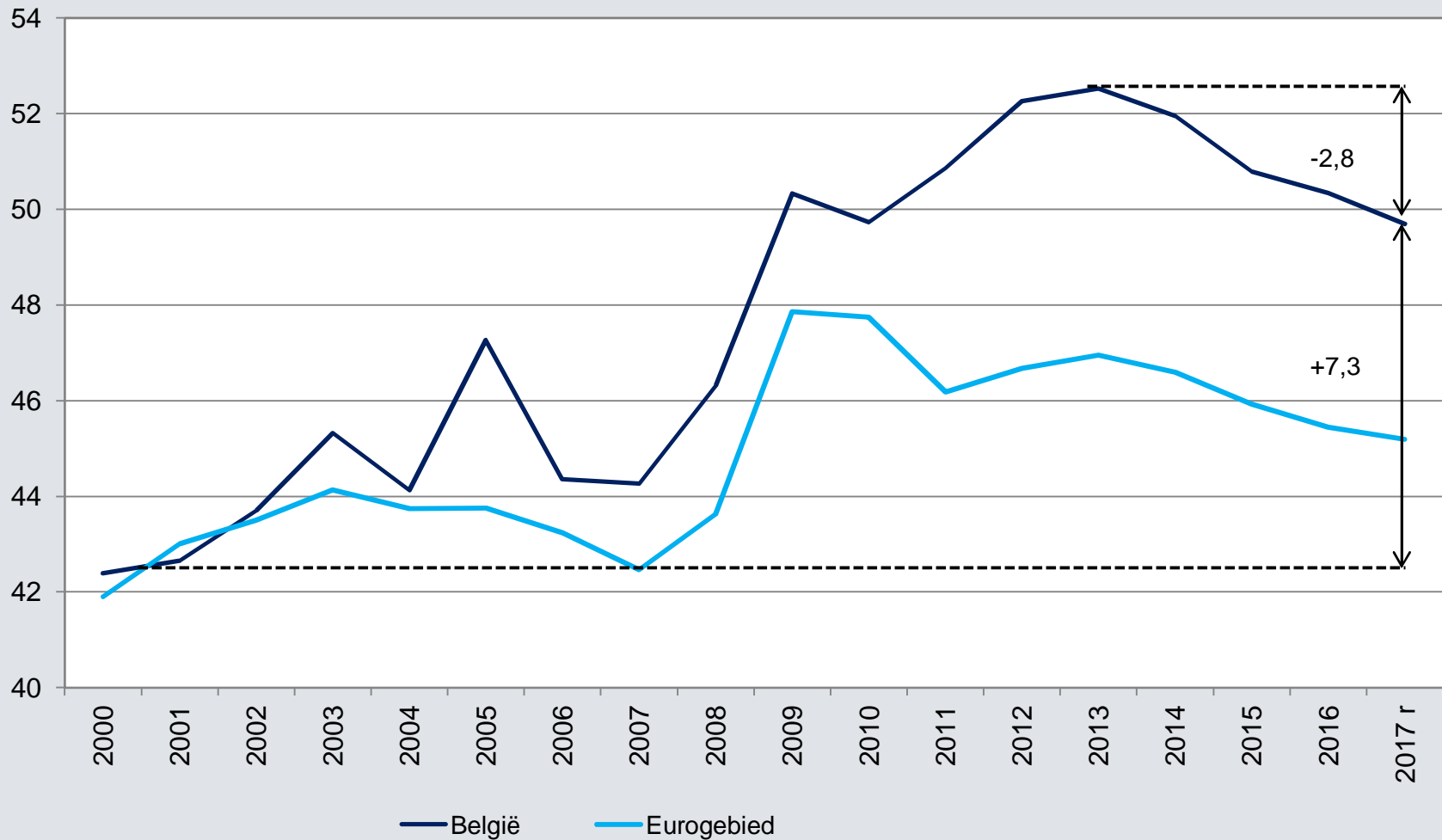

Bron: ZEW.
¹ Ongewogen gemiddelde.

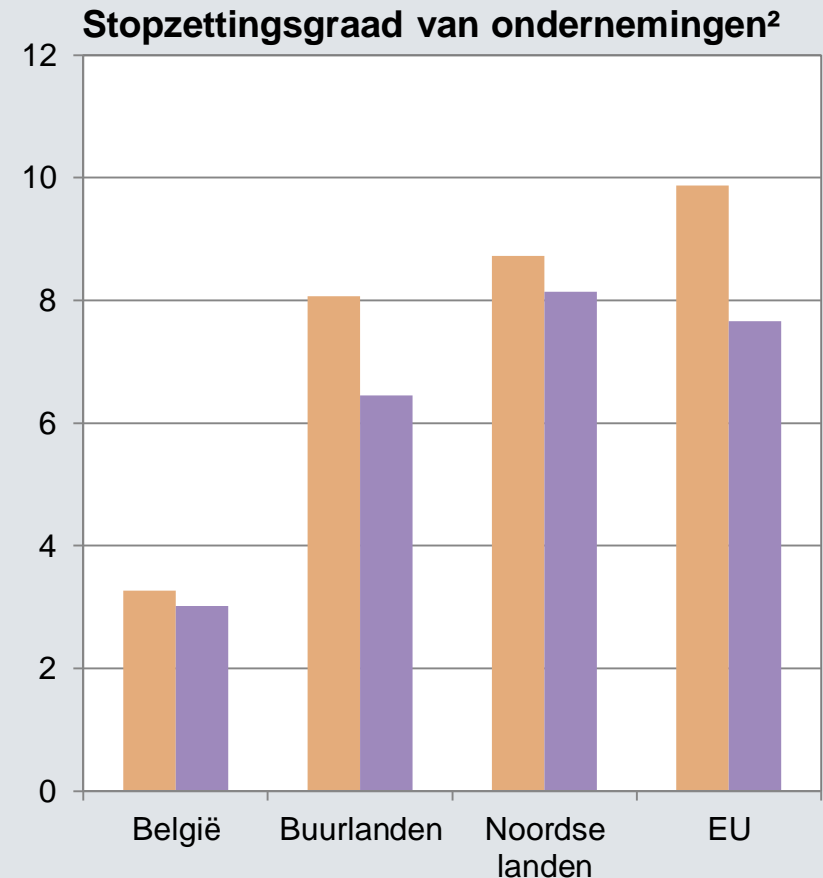
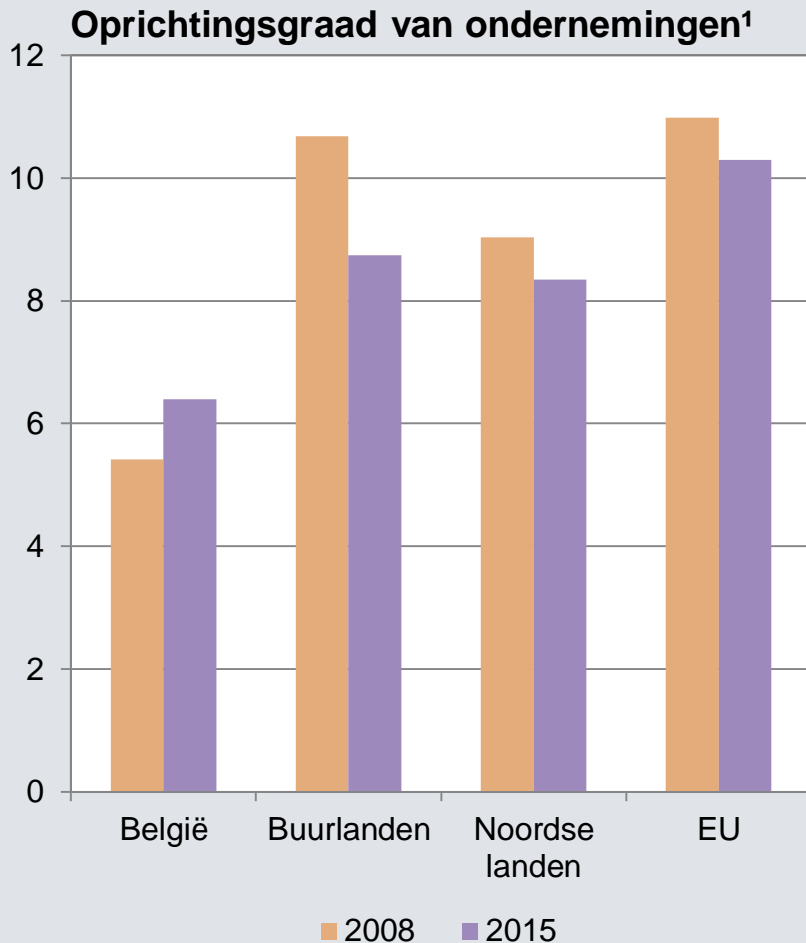

De toename van de overheidsuitgaven sinds de crisis blijft aanzienlijk

(primaire uitgaven, in % bbp)

De bruto-oprichtingsgraad van ondernemingen stijgt in België weliswaar, maar hij blijft een van de laagste in de EU (in %)

Bron: Eurostat.

¹ Aantal oprichtingen van ondernemingen in t gedeeld door het aantal in t actieve ondernemingen.

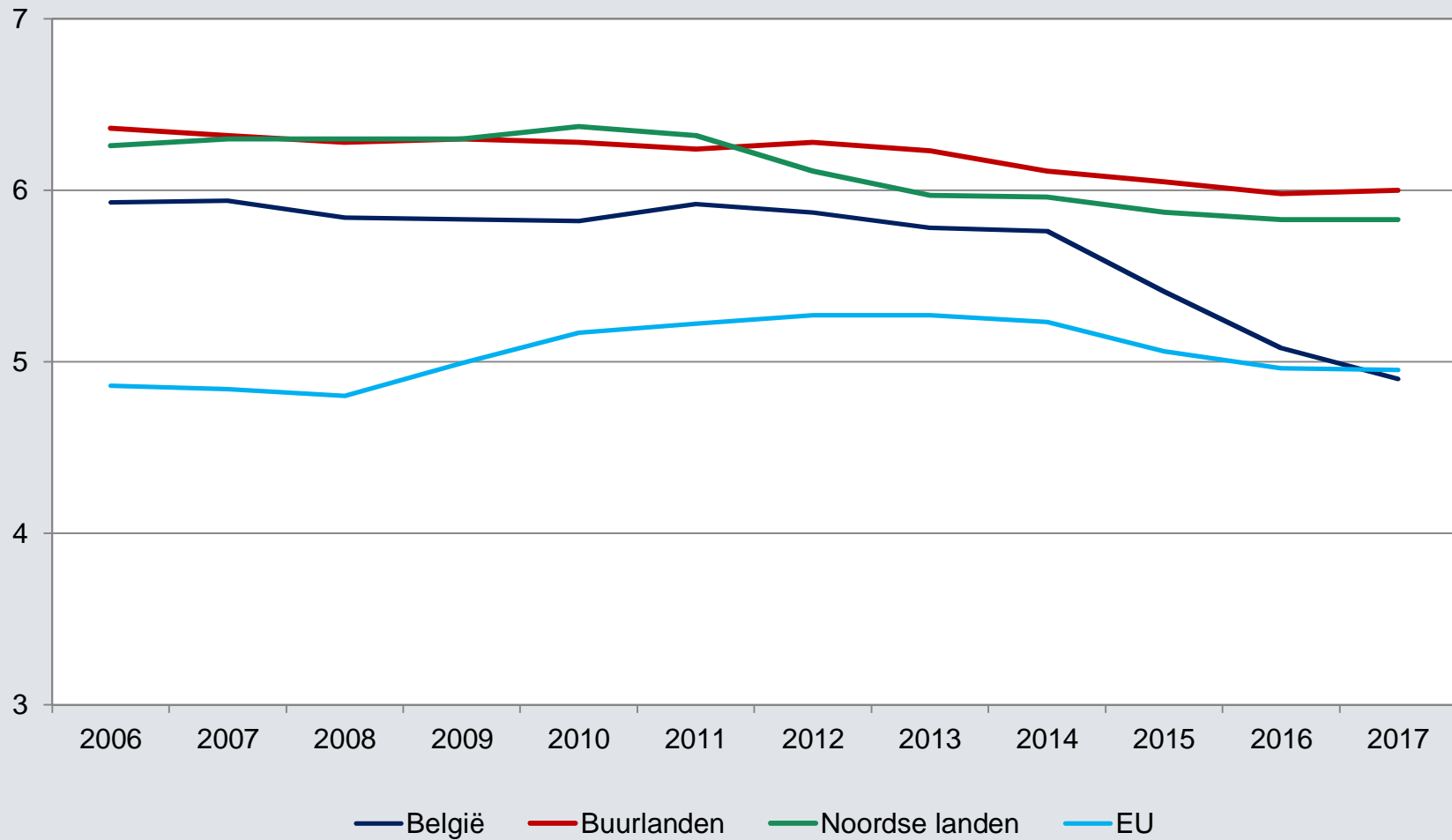
² Aantal stopzettingen van ondernemingen in t gedeeld door het aantal in t actieve ondernemingen.

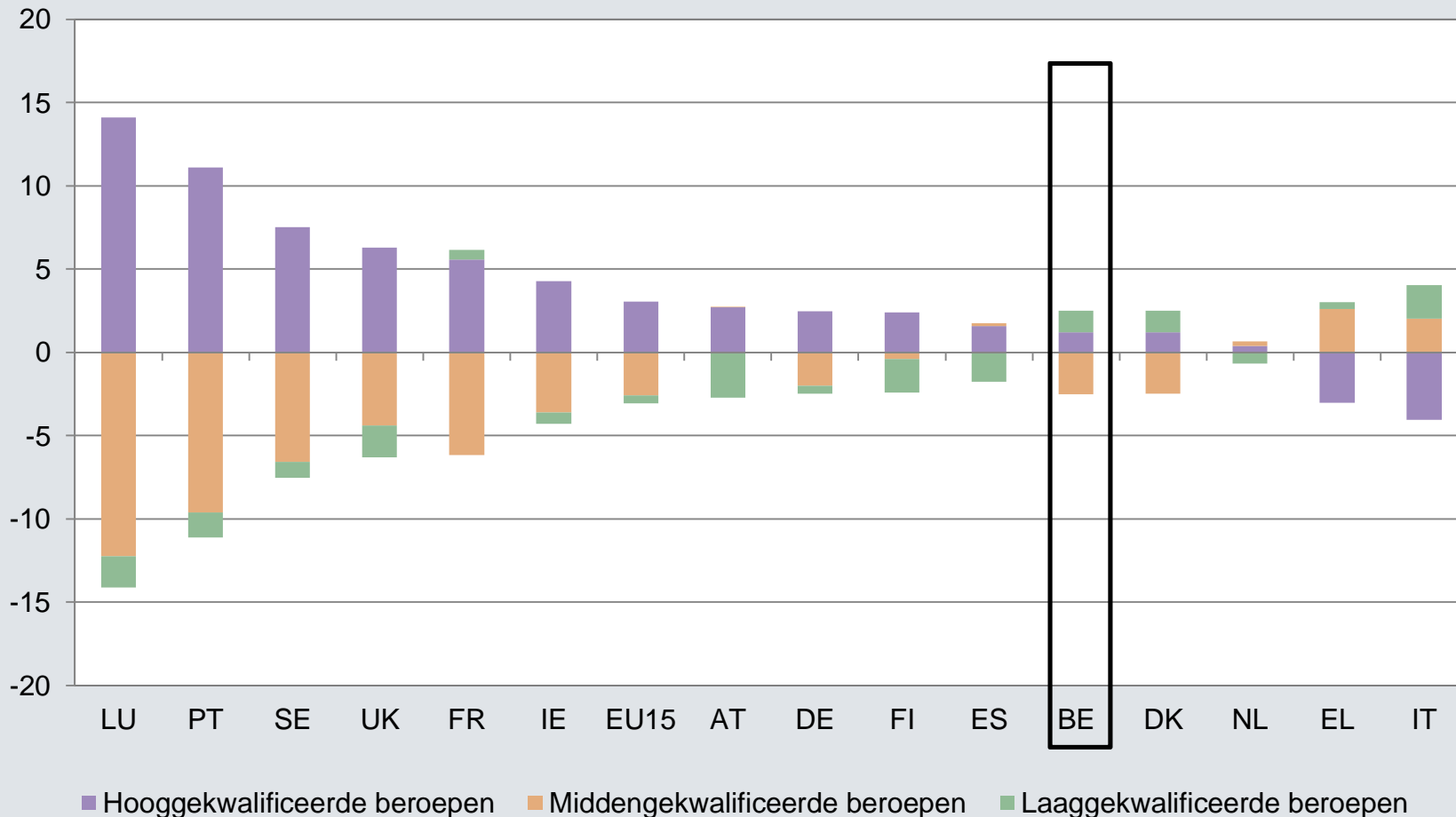
De laatste jaren verslechtert de kwaliteit van de infrastructuur

(indicator van de kwaliteit van de infrastructuur, schaal van 0 tot 7)

Polarisatie van de werkgelegenheid

(werkgelegenheidsverloop volgens het voor het beroep vereiste kwalificatieniveau¹, veranderingen in procentpunt tussen 2006 en 2016)

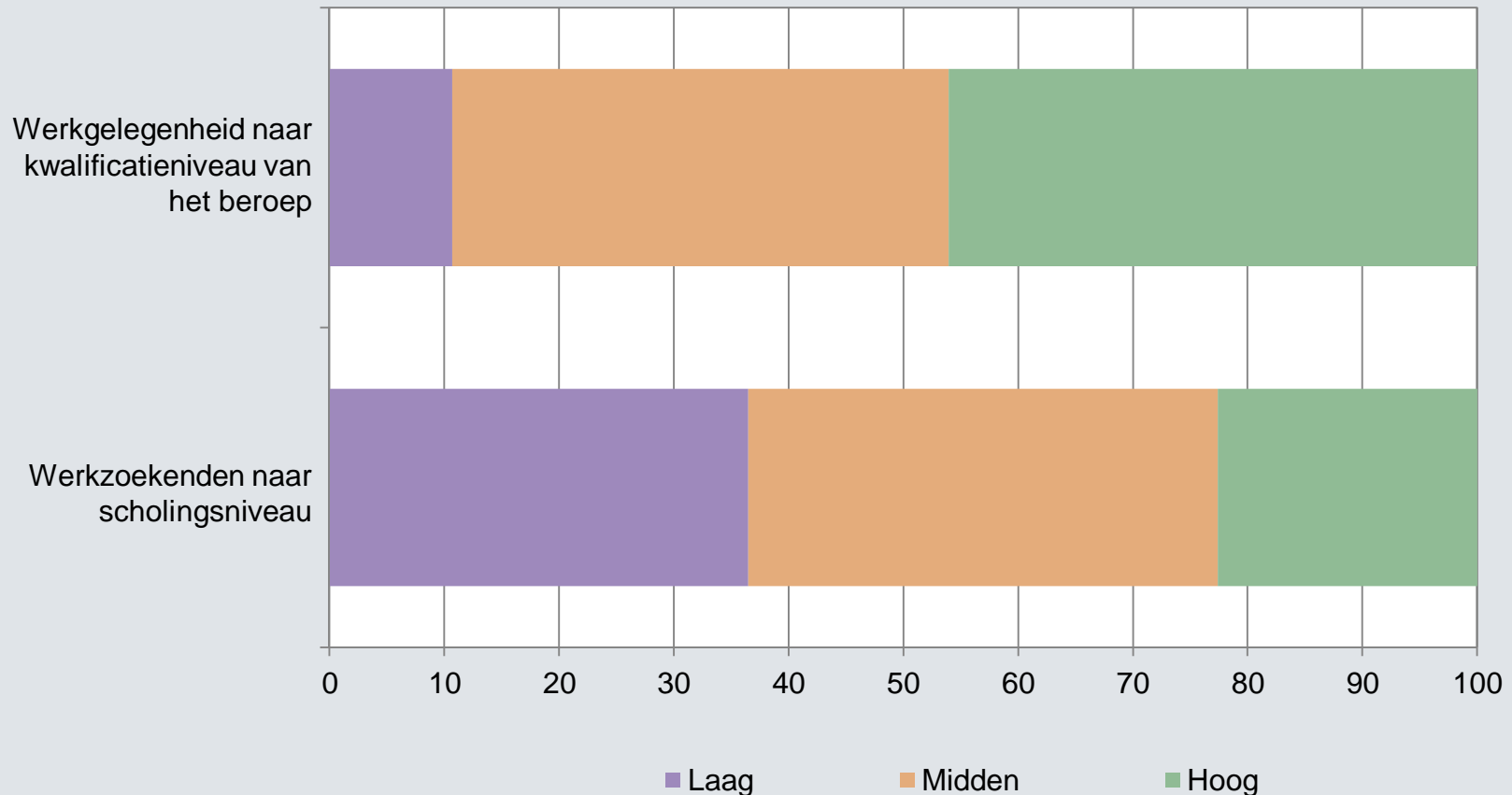
Bron : Eurostat.

¹ Laaggekwalificeerde beroepen (huishoudelijke hulp, ongeschoolde arbeiders, enz.), middengekwalificeerde beroepen (administratief personeel, ambachtslieden, enz.) of hooggekwalificeerde beroepen (directeurs, kaderleden, intellectuele en wetenschappelijke beroepen, enz.) op basis van de Internationale standaard beroepenclassificatie (ISCO).

Moeilijke afstemming tussen het aanbod van en de vraag naar arbeid

(in % van de overeenstemmende bevolking van 15 tot 64 jaar, 2016)

Jaarverslag 2017

Directeur Tom Dechaene
Brugge, 1 maart 2018

